

Medicus

Împreună suntem o Forță!

Nr. 4-8 (930-934)
APRILIE-AUGUST 2020

Fondator: Instituția Publică Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova

Editorial

Rector Emil Ceban,
profesor universitar,
dr. hab. șt. med.

Stimați membri ai comunității universitare,

Pentru fiecare dintre noi, 2020 este un an al încercărilor și al provocărilor ca urmare a pandemiei SARS-COV-2, o etapă ce va rămâne în istorie drept o mare mobilizare și o alianță a întregii omeniri în trecerea acestui Rubicon.

Contextul epidemiologic radical ne-a schimbat modul de viață și de activitate și ne-a făcut să regândim conceptul de realizare a misiunii de bază a universității noastre: de a oferi servicii de performanță în educație, cercetare, asistență medicală și formare profesională pe parcursul întregii vieți.

Condițiile pandemice ne-au impus să întreprindem un șir de măsuri de stopare a răspândirii noului tip de coronavirus și de protejare a sănătății Dumneavoastră – suspendarea procesului de instruire, autoizo-

larea parțială la domiciliu, realizarea activităților metodic-didactice de la distanță, interzicerea deplasărilor în interes de serviciu peste hotarele țării, limitarea vizitelor prietenilor și ale rudelor în căminele studențești.

Menționăm că, în acest an, procesul de studii a trecut prin diferite transformări, precum: susținerea examenului de absolvire de la distanță, fapt nemăintâlnit în sistemul educațional medical, depunerea, în același format, a Jurământului de medic și farmacist de către absolvenții Universității – Promoția 2020, aplicarea dosarelor pentru concursul de admitere la studii în a.u. 2020-2021 ș.a.

Putem declara cu mândrie că, în pofida impedimentelor, am devenit mai puternici și mai flexibili – am devenit o Forță. Doar împreună vom continua să lucrăm pentru a persevera și a identifica cele mai bune

soluții pentru buna desfășurare a activităților universitare.

Astăzi, mai mult ca niciodată, ne-am convins că Medicina ne definește nu doar ca profesioniști, ci și ca oameni, iar menirea noastră este de a salva vieți și de a alina durerea suferințelor.

Dragi colegi, beneficiari de studii și absolvenți,

Fiți mândri că faceți parte din marea familie a USMF „Nicolae Testemițanu” – instituție emblematică, bine cunoscută la nivel național și internațional! Ușile Almei Mater sunt și vor rămâne întotdeauna deschise, deoarece profesia de medic și farmacist este un parcurs infinit, ce presupune educația continuă pe tot parcursul vieții pentru realizarea misiunii nobile de a supraveghea sănătatea oamenilor.

Promoția 2020 a depus Jurământul medicului și al farmacistului de la distanță

Absolvenții Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au depus on-line Jurământul medicului și al farmacistului, reieșind din situația epidemiologică din țară, provocată de noul tip de coronavirus. În mod solemn, liber și sub semnul onoarei, tinerii medici au promis să-și consacre viața în serviciul umanității cu devotament și dăruire profesiei, să-și exercite misiunea cu conștiință și demnitate, să păstreze cu sfințenie acest jurământ, onoarea și nobilele tradiții ale profesiei medicale, întreaga lor viață.

În același format (de la distanță), în numele Senatului și a întregii comunități academice, rectorul Emil Ceban a felicitat tinerii medici și farmaciști, îndemnându-i să fie „proprii făuritori ai viitorului lor” și să nu uite niciodată că fac parte din marea familie a Almei Mater – instituția unde au trăit romantismul studenției, au acumulat cunoștințe substanțiale, au creat prietenii adevărate, au întemeiat familii și au trăit experiențe unice de viață.

„Vă dorim multă sănătate, fericire, prosperare, încredere în forțele proprii și realizări frumoase pe tot parcursul activității profesionale. Ușile Almei Mater rămân deschise, deoarece profesia de medic și farmacist necesită educație profesională continuă, pe parcursul întregii vieți. Astfel, la toamnă, Vă așteptăm pentru continuarea studiilor în rezidențiat, pentru a fortifica sistemul de sănătate la noi acasă. Felicitări, tineri doctori și farmaciști!”, a conchis rectorul.

La rândul lor, reprezentanții absolvenților au rostit câte un mesaj de mulțumire în numele colegilor de facultate. Andrei Tirbu, reprezentantul Facultății de Medicină nr. 1, a exprimat recunoștința celor care au reușit să aprindă în fiecare dintre ei

dorința de a cunoaște și a însuși Medicina – PROFESORII.

„Cinci ani - atât a fost nevoie pentru a crește o nouă generație de medici, dornici de a se afirma, de a deveni specialiști de vază, cu nume și cu valori. Să rămânem OAMENI în orice circumstanțe și să fim mândri că suntem DOCTORII!”, a accentuat Galina Panuş, ab-

solventa Facultății de Stomatologie.

Virginia Sitari, reprezentanta Facultății de Farmacie, s-a declarat mândră de faptul că a finalizat cea mai frumoasă Universitate.

Abu Arar Naseem, a exprimat, în numele studenților internaționali, gratitudine pentru oportunitățile oferite cu ge-

nerozitate de Universitate, pentru procesul educațional de calitate, pentru profesionalismul cadrelor didactice, abordările inovatoare și creative, precum și pentru calitățile omeniești de excepție ale profesorilor.

Gheorghe Plăcintă, decanul Facultății de Medicină nr. 1, a menționat că Promoția 2020 este una simbolică și prin faptul că, în acest an, universitatea noastră marchează 75 de ani de activitate și este prima promoție care a susținut examenul de absolvire on-line – așa intrați în istorie.

„Este un moment al bilanțului, dar și al unui nou început, încărcat de emoția și neliniștea despărțirilor și de prevestirea unor noi etape. Să aveți încredere în voi! Creați-vă propria viață cât mai demnă!”, i-a îndemnat Oleg Solomon, decanul Facultății de Stomatologie.

„În toți acești ani, noi, cadrele didactice, v-am fost alături și v-am oferit tot ce am avut mai bun: cunoștințe, experiență, încredere în forțele proprii, dar și o părticică din sufletul și inima noastră!”, a declarat decanul Facultății de Farmacie, Nicolae Ciobanu.

Promoția 2020 a USMF „Nicolae Testemițanu” este reprezentată de 912 specialiști (Medicină – 630, Medicină preventivă – 33, Stomatologie – 165, Farmacie – 84), dintre care 583 sunt autohtoni și 329 – cetățeni străini.

Depunerea Jurământului medicului și al farmacistului este o condiție obligatorie pentru absolvenții Universității, care, atunci când primesc diploma de studii, semnează o declarație în acest sens. Pentru realizarea acestei bune practici în condiții de pandemie, instituția a fost susținută de echipa Media Show Grup, care a compilat videourile absolvenților într-un film, ce va rămâne în istoria Almei Mater.

ÎN ACEST NUMĂR:

Alma Mater

Congres consacrat aniversării a 75-a de la fondarea Universității

p. 2

Prevenție COVID-19

Gestionarea crizei pandemice COVID-19 la nivel instituțional

p. 3

Instruire

Premieră: Susținerea examenului de absolvire la distanță

p. 4

Traininguri pentru medicii antrenați în managementul pacienților cu COVID-19

p. 5

Cercetare

Strategia Universității de fortificare a cercetării și inovării

p. 6

COVID-19 - subiectul conferinței cu participarea unui expert în virusologie din Italia

p. 7

Cooperare internațională

Ajutor umanitar din statul Carolina de Nord, SUA

p. 8

Relații publice

Campania „Eu sunt promotorul USMF „Nicolae Testemițanu”

p. 9

Lauri merituozii

Protocolul clinic național COVID-19

p. 10

Studenții în acțiune

Mediciștii – primii voluntari în lupta cu noul tip de coronavirus

p. 11

Diverse

Proiecte susținute de Agenția Universitară a Francofoniei

p. 12

Congres consacrat aniversării a 75-a de la fondarea Universității

În toamna anului curent, **Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova marchează cea de-a 75-a aniversare de la înființare. Este un eveniment de anvergură pentru întreaga comunitate academică și cea medicală din țară, iar noutatea o constituie Congresul științific cu genericul „Calitate, Excelență, Performanță”, ce se va desfășura de Zilele Universității, în perioada 21-23 octombrie.**

În context, a fost creat și lansat sub-site-ul <https://congres.usmf.md/>, care integrează programul, oferta de cursuri educaționale și de workshopuri medicale, concursurile și Regulamentul cu privire la decernarea distincțiilor, partenerii evenimentului ș.a.

„Universitatea noastră are o istorie de succes, marcată de tradiții frumoase și de realizări remarcabile. Aniversarea a 75-a a Almei Mater este un eveniment de excelență, de calitate și de performanță. De aceea, ne-am propus să organizăm manifestările științifice la un nivel foarte înalt. Pentru realizarea acestui scop, este necesară participarea activă a fiecărui membru al comunității universitare”, a declarat rectorul Emil Ceban.

Din cauza pandemiei provocate de COVID-19, lucrările Congresului se vor desfășura în regim on-line.

Evenimentul științific va fi în-

ugurat la 21 octombrie de președintele Comitetului de organizare, rectorul Emil Ceban, și președintele Comitetului științific, prorectorul pentru activitatea de cercetare Stanislav Groppa, și va continua cu *State of the art lectures* - ținute de profesori internaționali și experți naționali, specialiști renumiți în domeniu.

La 22 octombrie, în prima jumătate a zilei, se vor desfășura sesiunile plene, care vor fi ținute de către invitații speciali. În partea a doua a zilei, vor avea loc sesiunile pe secții și de e-Poster.

Programul științific se va încheia la 23 octombrie cu organizarea cursurilor educaționale și a workshopurilor, iar la

orele 14:30, în aceeași zi, va avea loc Ședința solemnă a Senatului și *Gala Laureatilor*.

Rezumatelor acceptate vor fi publicate într-o culegere în format electronic (PDF), ce va putea fi descărcată de către fiecare participant de pe site-ul Congresului, din pagina utilizatorului, după logare. Cele mai bune lucrări vor fi publicate într-una dintre revistele naționale de profil: *Moldovan Medical Journal*; *Revista de Științe ale Sănătății din Moldova*; *Sănătate Publică, Economie și Management în Medicină*; *Arta Medica*; *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei*.

Codul moral într-o nouă redacție

Senatul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a aprobat, în data de 25 iunie curent, „Codul moral” al instituției și „Regulamentul de activitate al Comitetului de etică a cercetării” într-o nouă redacție. Documentele au fost elaborate de către un grup de lucru, instituit în acest scop, în contextul realizării prevederilor Planului de acțiuni corective privind menținerea logoului „Excelența resurselor umane în cercetare”, adoptat printr-o decizie anterioară a senatorilor.

Documentul este menit să promoveze standardele morale supreme și să contribuie la conștientizarea unui comportament corespunzător din partea membrilor comunității universitare.

De asemenea, s-a modificat și *Regulamentul de activitate a Comitetului de etică a cercetării*, și anume, s-au introdus: referințe la Carta Europeană a cercetătorului în activitatea Comitetului; statutul de membru și structura Comitetului; atribuțiile și principiile de

Codul moral al USMF „Nicolae Testemițanu” însușește un complex de valori și imperative morale, pe care e necesar să-l respecte membrii comunității universitare. Acesta asigură integritatea academică, un climat moral adecvat, promovând astfel imaginea pozitivă a Universității. Noile modificări în *Codul moral* se referă la esența și menirea acestuia, setul de valori promovate de către Universitate, completarea cu noi principii, precum: competența profesională, corectitudinea profesională, libertatea academică și a cercetării, meritocrația, obiectivitatea, echitatea, respectul, responsabilitatea și integritatea ș.a.

funcționare ale Comitetului, în special în condiții de carantină sau în stare de urgență; principiile etice pe care se bazează activitatea membrilor Comitetului, precum și prevederea ce ține de recunoașterea din oficiu a avizelor proiectelor de cercetare, emise de comitetele de etică a cercetării ale instituțiilor din țările Uniunii Europene și/sau ale instituțiilor ce posedă logoul „Excelența resurselor umane în cercetare”. În perspectivă, membrii grupului au propus formarea unui singur *Comitet de etică a USMF „Nicolae Testemițanu”*, cu includerea comisiilor specializate.

Politica resurselor umane a Universității în perioada 2020-2025

În premieră, senatorii au aprobat Politica resurselor umane a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în perioada 2020-2025, la ședința din 25 iunie curent.

„Scopul Politicii resurselor umane constă în asigurarea unui instrument de abordare sistemică, crearea unui ansamblu de priorități și direcții de dezvoltare în domeniul managementului resurselor umane, în vederea consolidării procesului de gestionare a potențialului uman, dezvoltării unui management durabil al performanței resurselor umane, creării condițiilor echitabile și transparente de creștere în carieră în bază de meritocrație, implicare și rezultat”, a declarat Tatiana Novac, șefa Departamentului Juridic și al Resurselor Umane.

Politica se axează prioritar pe recrutarea, selectarea și angajarea personalului academic, evaluarea și motivarea personalului universitar. Procedurile de personal pentru instituțiile de învățământ superior sunt strict reglementate de actele normative naționale, fapt ce reduce capacitatea instituțională de a dezvolta acest compartiment conform practicilor universităților europene. Recrutarea personalului are loc exclusiv din numărul absolvenților proprii, iar competitivitatea are un caracter preponderent intern. La etapa selectării candidaților pentru ocuparea funcțiilor științifico-didactice, competitivitatea este limitată din cauza surselor interne, astfel că majoritatea concursurilor se desfășoară cu un singur candidat, în lipsa unei competiții reale, încât este iminent schimbul real de experiență cu alte universități și lansarea unor condiții pentru dezvoltarea parteneriatelor cu instituții similare de peste hotare. Ocuparea posturilor de asistenți universitari doar în bază de recomandare poate fi o sursă de riscuri la capitolul transparență, accesibilitate, obiectivitate și meritocrație, precum și un

factor demotivant pentru eventualii aspiranți la posturile respective, fiind necesară implementarea procedurilor moderne și transparente de recrutare și selectare prin concurs.

Domeniile de reglementare ale Politicii resurselor umane țin de: dezvoltarea profesională continuă, recrutarea deschisă, transparență și bazată

pe meritele cercetătorilor, prioritățile dezvoltării resurselor umane în următorii cinci ani. Dezvoltarea profesională continuă se bazează pe trei piloni. Primul se referă la oferirea diverselor posibilități și oportunități pentru educația continuă la nivel instituțional, național, regional și internațional. Continuarea procesului de studiere a limbilor străine atât de către personalul academic universitar, cât și de către alte categorii de personal, pentru ca mediul universitar să devină unul multilingvistic, constituie cel de-al doilea pilon. Al treilea – oportunități noi de dezvoltare profesională în cadrul instituțiilor de peste hotare – fiecare cadru didactic să urmeze minimum o instruire peste hotare la fiecare cinci ani, iar catedrele să organizeze anual, în mod obligatoriu, colaborări și schimb de experiență cu entități similare din alte țări, ceea ce va intensifica procesul de integrare în spațiul educațional european.

Prioritățile dezvoltării resurselor umane sunt focalizate pe următoarele principii și valori: durabilitate, flexibilitate, competitivitate, angajament asumat, autonomie și

integritate academică. Procedurile de organizare și desfășurare a concursurilor de angajare se vor baza pe transparență, obiectivitate și alegere după merit. Astfel, prioritățile vor fi orientate spre: dezvoltarea continuă și menținerea potențialului uman; raționalizarea potențialului uman disponibil, capabil să asigure realizarea sarcinilor și a obiectivelor instituționale; sporirea calității potențialului academic și științific capabil să se adapteze rigorilor timpului, provocărilor determinate de tehnologiile moderne și să devină competitiv la nivel internațional; dezvoltarea continuă a nivelului de calificare profesională și a competitivității personalului universitar; dezvoltarea unui spațiu universitar sigur, tolerant și multilingv; promovarea unui management și *leadership* educațional modern; sporirea atractivității domeniului de cercetare și atragerea tinerilor în activități de cercetare științifică.

În context, este necesar de elaborat un mecanism de planificare a resurselor umane, care să includă: evaluarea resurselor umane necesare în perspectivă în funcție de volumul previzionat al activității pe termen mediu și lung, analiza situației disponibilității cantitative și calitative a personalului competent, analiza posibilităților de asigurare cu resurse umane necesare din cadrul Universității, analiza oportunităților din exteriorul instituției, planificarea propriu-zisă a resurselor umane, inclusiv stabilirea necesarului cantitativ și calitativ pe categorii de personal.

Totodată, este iminentă elaborarea și implementarea unui mecanism de evaluare a satisfacției personalului. Mecanismele de motivare financiară și nonfinanciară a personalului universitar au fost perfecționate și dezvoltate continuu în ultimii ani. Universitatea dispune de un spectru larg de mecanisme pentru sporirea atractivității instituționale, iar motivarea financiară fiind una dintre cele mai consistente la nivel național.

USMF „Nicolae Testemițanu” - cea mai bună prezență on-line, conform Webometrics

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a urcat 278 de poziții în clasamentul instituțiilor de învățământ superior, prezente on-line la nivel global, și se menține pe poziția a treia la nivel național.

clasat 1129 de instituții la capitolul *Deschidere*, înregistrând poziția 3362 în clasament. Indicele *Deschidere* este direct proporțional cu citările *Google Scholar*.

Indicele *Impact*, ce denotă vizibilitatea Universității în mediul on-line,

Conform raportului făcut public de *Ranking Web of Universities* (Webometrics), la 27 iulie 2020, instituția noastră a devansat **278** de universități la nivel mondial și se plasează pe locul **6875**, iar la nivel european ocupă poziția 1770. Universitatea și-a păstrat poziția a treia printre cele 25 de universități din Republica Moldova, incluse în clasament.

Menționăm că USMF „Nicolae Testemițanu” își menține întâietatea printre universitățile din țară la capitolul *Prezență on-line*, reușind să avanseze cu 52 de poziții, plasându-se, astfel, la nivel internațional pe locul **1236**. Îmbunătățirea acestui indicator a fost favorizată de numărul de pagini al domeniului *usmf.md* și al fișierelor indexate pe pagina web a Universității, precum și de numărul de știri publicate, ce sunt însumate în acest indicator.

De asemenea, în ultimele 6 luni, USMF „Nicolae Testemițanu” a sur-

la fel s-a îmbunătățit și a avansat cu 121 de poziții, în prezent instituția clasându-se pe locul 9749.

În stabilirea topului s-a ținut cont de conținutul și de calitatea informației postate pe site, de numărul de linkuri la articole și de citări pe *Google Academic*, precum și de accesibilitatea instituției în mediul virtual la nivel mondial.

În această ediție la capitolul transparență, regulile clasamentului au fost schimbate. În primul rând, se recomandă de a utiliza **denumirea oficială completă a Universității** (în afilieri) și **adresa de e-mail instituțională**, deoarece se folosește domeniul adreselor de e-mail pentru filtrarea profilurilor și a datelor din citări GS.

Clasamentul *Webometrics* are ca scop motivarea atât a instituțiilor, cât și a cercetătorilor, pentru a avea o prezență web care să reflecte cu precizie activitățile lor.

Gestionarea crizei pandemice COVID-19 la nivel instituțional

Situația epidemiologică creată ca urmare a răspândirii noului tip de coronavirus (COVID-19) este una fără precedent în țara noastră și în întreaga lume. Pe fundalul acestei epidemii atât la nivel de țară, cât și de instituții publice sau private au fost întreprinse un șir de acțiuni și măsuri de prevenție cu scopul de a proteja sănătatea și viața populației și de a stopa infectarea.

În aceste condiții dificile, administrația Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” s-a conformat recomandărilor Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova și a întreprins un șir de măsuri de prevenire: suspendarea procesului clasic de instruire și parțial a procesului de activitate, autoizolarea la domiciliu a angajaților și a studenților, realizarea activităților metodic-didactice de la distanță, interzicerea deplasărilor în interes de serviciu peste hotarele țării, limitarea vizitelor prietenilor și a rudelor în căminele studențești ș.a.

Un raport amplu privind activitatea instituției în condițiile pandemiei COVID-19 și măsurile întreprinse pentru prevenirea răspândirii coronavirusului de tip nou a fost prezentat de către rectorul USMF „Nicolae Testemițanu” profesorul Emil Ceban, în cadrul ședinței Senatului din 26 august, care s-a desfășurat în regim on-line.

În perioada de referință, reieșind din evoluția situației epidemiologice, a hotărârilor, a dispozițiilor și a ordinelor autorităților naționale, în scopul asigurării securității sănătății și vieții beneficiarilor de studii și a angajaților Universității, au fost emise 18 ordine interne cu privire la măsurile de prevenire a răspândirii noului tip de coronavirus, desfășurarea procesului didactic și de reglementare a regimului de muncă al salariaților, la elaborarea protocolului clinic cu privire la diagnosticul și tratamentul COVID-19 și fortificarea capacităților și a aptitudinilor profesionale ale personalului medical antrenat în asigurarea asistenței medicale pacienților suspecți/confirmați cu COVID-19. În acest sens, au fost elaborate și aprobate: *Planul de protecție a angajaților și de prevenire a riscurilor de infecție cu noul tip de coronavirus, Instrucțiunea de securitate și sănătate în muncă în legătură cu apariția riscului de îmbolnăvire cu noul tip de coronavirus, Instrucțiunea cu privire la măsurile antiepidemice aplicate în cazul studenților și medicilor-rezidenți care prezintă forme clinice de IRVA sau care au fost în contact cu o persoană sus-*

pectă/confirmată cu COVID-19. Totodată, în Campusul studențesc, a fost deschis un punct medical provizoriu și Linia verde universitară 062 017 017.

Rectorul a accentuat că în perioada de pandemie, procesul didactic la toate etapele de predare, învățare și evaluare s-a desfășurat de la distanță. Pe platforma Sistemului Informațional de Management Universitar (SIMU) a fost dezvoltat modulul „Cursuri live”; au fost elaborate „Ghidul pentru crearea și difuzarea prelegerilor on-line” și diverse materialele didactice în format PDF și prezentări PowerPoint, care au fost plasate pe site-ul Universității și în SIMU. În procesul de instruire și evaluare on-line, au fost aplicate diverse platforme electronice: SIMU, Moodle, Google Classroom, Google Meet, ZOOM, Skype, Messenger, Viber, Facebook, e-mail ș.a. Rectorul a subliniat faptul că instruirea on-line, care a fost realizată în proporție de 100% la studenții autohtoni și 90 la cei internaționali, nu permite în deplină măsură însușirea deprinderilor practice și acumularea abilităților clinice necesare viitorilor medici și farmaciști.

În acest an, examenul de absolvire la toate programele de studii s-a realizat, în exclusivitate, prin susținerea on-line a tezei de licență. De asemenea, în premieră, Promoția 2020 a depus Jurământul medicului și al farmacistului de la distanță.

În același timp, profesorii de la catedrele universitare de profil au elaborat mai multe protocoale și ghiduri clinice, ce au fost aprobate de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (MSMPS): Protocolul clinic național provizoriu „Infecția cu coronavirus de tip nou (COVID-19)”, modificat recent conform recomandărilor Organizației Mondiale a Sănătății (OMS); Ghidul practic „Managementul complicațiilor severe cauzate de infecția provocată de coronavirus (COVID-19)”; Protocolul clinic standardizat pentru medicii de

familie privind infecția cu coronavirus de tip nou.

Personalul universitar a activat preponderent de la distanță, iar 59 de cadre științifico-didactice ale Universității au fost antrenate direct în asistența medicală a suspecților și a pacienților confirmați pozitiv cu COVID-19. Specialiștii Catedrei de epidemiologie și ai Catedrei de anesteziologie și reanimatologie nr. 1 „Valeriu Ghereg” acordă suport logistic MSMPS și Agenției Naționale pentru Sănătate Publică. Totodată, personalul universitar a contribuit la instruirea lucrătorilor medicali din sistemul național de sănătate. Astfel, cadrele științifico-didactice din cadrul catedrelor de anesteziologie și reanimatologie nr. 1 și nr. 2, de medicină de familie și ale departamentelor Pediatrie și Obstetrică și Ginecologie au organizat instruire on-line atât pentru medici și medici-rezidenți de la specialități conexe antrenate în managementul pacienților cu infecția COVID-19, cât și pentru femeii însărcinate.

Universitatea a oferit suport și la cazarea personalului medical care

activează în prima linie, 38 de persoane fiind cazate în Căminul nr. 5, dintre care: 23 de medici din instituțiile medico-sanitare publice, 2 medici-rezidenți și 13 studenți.

În toată această perioadă au fost organizate ședințe de consiliere psihologică individuale și on-line pentru angajații Universității și pentru studenți, în special pentru cei internaționali, cazați în cămine. Serviciile sunt oferite de către specialiștii Centrului de Consiliere Psihologică și Ghidare în Carieră și de către pedagogii sociali.

Totodată, Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină a creat un grup de studenți-voluntari pentru or-

ganizarea, la necesitate, a diverselor activități de voluntariat.

Rectorul a menționat că, în toată această perioadă, toate documentele interne (ordine, dispoziții, planuri de acțiuni și instrucțiuni ș.a.) și externe (ordine, circulare, dispoziții, hotărâri ș.a.) au fost aduse la cunoștință comunității universitare prin intermediul adreselor de e-mail de tip instituțional, site-ului Universității, SIMU și prin distribuirea materialelor informative cu privire la măsurile de prevenire a COVID-19 pe rețelele de socializare. Instituția a raportat zilnic Ministerului Educației, Culturii și Cercetării și MSMPS, prin note informative și scrisori, despre situația epidemiologică în Universitate și despre măsurile de profilaxie a infecției cu noul tip de coronavirus.

În toată această perioadă de criză, administrația Universității a redus o parte din cheltuielile preconizate pentru alte activități și bunuri materiale și a redirecționat o mare parte a resurselor financiare pentru aplicarea măsurilor de prevenire a răspândirii infecției cu noul tip de coronavirus în

zare a statelor de personal, în scopul îmbunătățirii procesului educațional”, a declarat rectorul.

În revistă au fost trecute și unele măsuri preconizate pentru anul 2020-2021: majorarea cu 30% a sporului lunar pentru activitatea curativă, începând cu 1 septembrie 2020; evaluarea în continuare a activității subdiviziunilor universitare prin misiuni de audit; optimizarea statelor la categoria personal administrativ și de suport; evaluarea activității personalului didactic pe norma didactică stabilită pentru anul de studii, pe compartimente separate: activitate didactică, metodică, de cercetare; modificarea tabelului de pontaj electronic cu evidența diferențiată a orelor pe tipuri de activități și moratoriu pe angajări de la 1 septembrie curent.

Profesorul Ceban a subliniat rolul specialiștilor universitari care activează în instituțiile medico-sanitare, în prima linie de luptă cu COVID-19 (113 medici specialiști - cadre științifico-didactice și 208 medici-rezidenți) în organizarea cursurilor de instruire pentru personalul medical din țară, dar și aportul studenților (cca 300) implicați în activități de voluntariat și al celor angajați în calitate de asistenți medicali (470).

Rectorul a declarat: „Suntem recunoscători tuturor colegilor noștri, medicilor-rezidenți și studenților care acordă asistență medicală populației și oferă suport prin diverse acțiuni de voluntariat. Suntem mândri că am format specialiști calificați și Vă mulțumim că dați dovadă de profesionalism, responsabilitate socială, devotament și dăruire de sine în această perioadă complicată”.

Domnia sa a transmis felicitări personalului universitar (27 de persoane), apreciat cu diverse distincții de stat, cu prilejul Zilei Lucrătorului Medical și a Farmacistului. Cu aceeași ocazie, administrația Universității a acordat diplome de onoare și de recunoștință la 49 de cadre profesoral-didactice, la 672 de studenți și la 326 de medici-rezidenți, implicați în lupta cu COVID-19. Totodată, au fost menționați și reprezentanții Universității care s-au învrednicit de Premiul Național-2020 în domeniul medicinei - 8 cadre științifico-didactice.

La 3 septembrie curent, ca urmare a situației epidemiologice, o nouă *instrucțiune privind măsurile de protecție care trebuie aplicate pentru organizarea activității Universității în contextul epidemiei COVID-19* a fost distribuită membrilor comunității universitare.

USMF „Nicolae Testemițanu” – veriga-cheie a sistemului național de sănătate

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a fost vizitată de Ministrul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Viorica Dumbrăveanu, și secretarul de stat Alexandru Holostenco. Scopul vizitei de lucru a fost documentarea cu procesele în curs de desfășurare și problemele cu care se confruntă instituția în această perioadă dificilă pentru întreaga țară. La întrevedere a participat rectorul, prorectorii și decanii facultăților.

Rectorul Emil Ceban a prezentat Universitatea și a vorbit despre rolul acesteia în formarea medicilor și a farmaciștilor pentru sistemul național de sănătate. Profesorul Ceban a trecut în revistă realizările instituției în cei 75 de ani de activitate și, în general, evoluția învățământului superior medical în țara noastră, accentuând că pentru a menține parcursul de dezvoltare continuă, USMF „Nicolae Testemițanu” a fost acreditată de către instituții naționale și internaționale. Printre recomandările experților străini este și fortificarea instituțiilor clinice și crearea unui spital universitar - proiect grandios pe care Universitatea și l-a propus de mai mult timp, dar deocamdată nu deține suficientă susținere în acest sens din partea autorităților.

„Crearea unui spital universitar ar aduce mai multe beneficii între-

gului sistem de sănătate, nu doar Universității, prin prestarea serviciilor de calitate pe toate componentele: instruire, cercetare și asistență medicală. Lipsa unui spital universitar reprezintă un dezavantaj pentru admiterea cetățenilor străini, în special a celor din statul Israel, pentru care aspectul clinic în educația medicală are un rol decisiv”, a precizat rectorul.

O altă problemă enunțată de conducerea USMF „Nicolae Testemițanu” a vizat perioada de admitere la studii prin rezidențiat, care, din experiențele anterioare, se stabilește mult prea târziu în raport cu perioada de absolvire a studiilor integrate, iar acest fapt favorizează exodul de tineri absolvenți în instituțiile de învățământ medical din țările vecine. Tot aici s-a propus ca procesul de admitere să se desfășoare în același timp cu examenele de finalizare a studiilor de rezidențiat, deoarece aceste două procese nu se intersectează.

Referitor la finanțarea domeniului de cercetare pentru anul 2020, rectorul a menționat că Universitatea a câștigat 27 de proiecte în cadrul Programului de Stat, în valoare totală de 20 de milioane de lei, dintre care MSMPS a oferit doar 683 de mii lei, iar acest fapt a creat un deficit bugetar de 9 milioane de lei, separat de cota de cofinanțare din partea instituției.

Un subiect important a vizat remunerarea membrilor catedrelor, clinicilor universitare, amplasate în cadrul instituțiilor medico-sanitare publice strategice, desemnate pentru diagnosticarea și tratamentul pacienților cu noul tip de coronavirus; asigurarea plății de 16 mii de lei pentru angajații Universității care întrunesc definiția de caz COVID-19.

O altă propunere ține de majorarea numărului de ore de educație medicală continuă pentru medici și farmaciști prin revizuirea ordinului existent al MSMPS și reintroducerea obligativității pentru medici și farmaciști, beneficiari de pensie pentru limită de vârstă, în vederea realizării educației medicale continue

și atestării pentru confirmarea sau conferirea categoriilor de calificare profesională.

„Pandemia COVID-19 este o provocare ce a oferit o lecție dură Republicii Moldova și sperăm ca, într-un final, clasa politică să privească cu fața sistemul de sănătate, prioritar personalul acestuia. Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” este veriga cheie a sistemului național de sănătate, iar în ultima perioadă în special de când a început pandemia COVID-19, membrii comunității academice sunt omniprezenți în acțiuni de prevenire, control și tratare a infecției”, a afirmat Viorica Dumbrăveanu.

Drept răspuns la solicitările rectoratului, ministrul a exprimat deschiderea în soluționarea problemelor enunțate mai sus. Cu referire la perfecționarea continuă a personalului medical, ministrul a subliniat că acest sector este un element-cheie în sistemul de sănătate, iar capacitățile în domeniul respectiv trebuie consolidate.

În final, oficialul a venit cu aprecieri în adresa rectorului Emil Ceban și a întregii comunități universitare pentru conlucrare eficientă și suport în elaborarea și implementarea politicilor în sănătate, a *Strategiei de dezvoltare a sistemului sănătății*, pentru proiectele de acte normative și alte documente de reglementare în domeniu.

Ministra sănătății a mulțumit specialiștilor - membri ai comisiilor de specialitate pentru expertizele oferite, pentru protocoale clinice elaborate în termeni restrânși, pentru revizuirea periodică a schemelor de tratament și pentru gradul de responsabilitate asumat. De asemenea, și-a exprimat recunoștința pentru aportul studenților și al medicilor-rezidenți în lupta cu infecția.

La rândul său, rectorul le-a mulțumit oficialilor de la sănătate pentru vizita efectuată și a exprimat speranța că toate problemele abordate vor fi soluționate prin dialog constructiv și de comun acord.

Finalizarea anului de studii

„În contextul măsurilor restrictive impuse de autorități, atât profesorii, cât și studenții au demonstrat flexibilitate, responsabilitate și înțelegere în realizarea sarcinilor propuse și pe segmentul didactic. Medicinistii au participat la activitățile didactice on-line, conform orarelor stabilite, au efectuat evaluările pentru curs, seminarele, lucrările practice ș.a., în termenii stabiliți de cadrele didactice, iar întreg procesul de studii s-a realizat conform curriculumului de învățământ superior, respectând timpul alocat inițial activităților”. Afirmațiile aparțin conferențiarului universitar Silvia Stratulat, șefa Departamentului Didactic și Management Academic (DDMA), și au fost făcute la ședința Senatului universitar din data de 28 mai.

Potrivit Silviei Stratulat, în procesul educațional, în perioada pandemiei, au survenit mai multe modificări. Astfel, din 11 martie, cadrele științifico-didactice au plasat prelegerile în toate limbile de instruire (română, rusă, engleză și franceză) în format PowerPoint, lecții video și alte materialele didactice în Sistemul Informațional de Management Universitar (SIMU), dar și pe subsite-urile catedrelor, la care fiecare student are acces nelimitat.

Au fost elaborate orare noi de studii, iar procesul de instruire la distanță (cursuri, seminare, module, lucrări practice, evaluări curente) s-a realizat cu utilizarea tehnologiilor disponibile, precum și au fost recuperate restanțele, totalizările, absențele și notele negative înregistrate în a.u. 2019-2020. Catedrele universitare au desfășurat integral activitățile de instruire pentru studenți, aplicând diverse platforme: Moodle, Google (Hangouts, Meet, Classroom, Forms), Zoom, GoToMeeting, Agora, Discord, Skype, Whatsapp, WebEx, Facebook, Viber ș.a.

Reprezentanta Departamentului Didactic și Management Academic a mai propus senatorilor spre aprobare un șir de măsuri de pregătire pentru organizarea și desfășurarea procesului educațional în semestrul de toamnă în a.u. 2020-2021, reieșind din evoluția situației epidemiologice. Printre acestea se numără elaborarea orarului în două variante de studii: clasică și mixtă, ce va combina instruirea on-line - pentru cursuri și seminare și contact direct - pentru lucrările practice - în laboratoare, catedre și clinici universitare. Un alt element prevăzut este organizarea și desfășurarea stagiului clinic, în regim special, pe parcursul semestrului de toamnă sau în timpul verii a.u. 2021, pentru disciplinele la care obținerea competențelor practice necesită, în exclusivitate, contact direct între student și pacient ș.a.

Președintele Senatului, rectorul Emil Ceban, a menționat că activitățile didactice sunt prioritar pentru instituția noastră, iar programul de educație continuă a cadrelor științifico-didactice va fi îmbunătățit în scopul sporirii vizibilității Universității la nivel internațional, al instruirii specialiștilor calificați pentru sistemul național de sănătate.

Premieră: Susținerea examenului de absolvire la distanță

În premieră, în acest an, reieșind din situația epidemiologică actuală, examenul de absolvire la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” s-a desfășurat, exclusiv, prin susținerea tezei de licență în regim on-line.

susținerea prealabilă a tezei de licență în cadrul departamentului sau a catedrei unde a fost aceasta realizată.

„Decizia de a finaliza studiile superioare integrate doar prin susținerea unei singure probe, și anume a tezei de licență, a fost aproba-

Potrivit rectorului Universității Emil Ceban, la examenul de absolvire au fost admiși studenții care au realizat integral planul de învățământ și au acumulat numărul de credite stabilit pentru 12 semestre – 360 de credite sau pentru 10 semestre – 300 de credite, dar și cei care au primit calificativul „admis” la

tă de Senatul universitar, în data de 23 aprilie, reieșind din situația epidemiologică actuală”, a punctat rectorul.

Administrația Universității (rector, prorector, DDMA, decani) a monitorizat de la distanță desfășurarea procesului de susținere a tezelor de licență în regim on-line.

Taxe de studii pentru anul universitar 2020-2021 nu au fost majorate

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a menținut taxele de studii pentru anul universitar 2020-2021 atât pentru studenții autohtoni, cât și pentru cei din străinătate. O decizie în acest sens a fost aprobată la ședința Senatului universitar din data de 28 mai.

medicală generală - de 19,3 mii de lei, similară și pentru noul program de studii Sănătate publică.

Prin decizia Senatului, au fost stabilite taxele de studii pentru programe superioare de masterat în Management în sănătate publică - în mărime de 16,5 mii lei, Tehnologii moleculare în sănătate - 19,3 mii lei,

Victoria Craveț, prorector pentru activitate economico-financiară, a menționat că decizia respectivă a fost determinată de starea de urgență instituită la nivel național și de situația pandemică din lume.

Astfel, pentru cetățenii moldoveni, mărimea taxelor pentru studii superioare integrate la programul Medicină constituie 30,1 mii lei, Farmacie - 30,5 mii lei și la Stomatologie - 31,7 mii lei. Nemodificate au rămas și taxele suplimentare pentru utilizarea manoperele practice la specialitatea Stomatologie: pentru anul I - 3 500 de lei, anul II - 4 200 de lei, anul III - 5 300 de lei, anul IV - 5 600 de lei și anul V - 5 900 de lei.

Taxa pentru studii superioare de licență la programul Optometrie rămâne 32,2 mii lei, aceeași fiind stabilită și pentru noua specialitate Tehnologie radiologică, iar la Asistență

medicală generală de doctorat: în anul I - 18,7 mii de lei și în anul II - 15,7 mii de lei. Taxele pentru studii postuniversitare de rezidențiat constituie: pentru Medicină și Farmacie - a câte 27,4 mii de lei, pentru Stomatologie - 30,8 mii de lei (inclusiv pentru manopere practice - 3 400), iar pentru studii postuniversitare prin secundariat clinic la Medicină - 27,4 mii de lei.

Taxa de înscriere la concursul de admitere pentru studii superioare de licență și integrate, la fel, a rămas neschimbată - în mărime de 50 de lei, iar pentru rezidențiat, secundariat clinic și doctorat - 100 de lei. Notăm că au fost scutiți de plata taxei de înscriere la concurs candidații cu statut de copii rămași fără ocrotire părintească și cei cu grad de dizabilitate sever și accentuat.

Concursul de admitere 2020 – on-line

Ca și majoritatea proceselor ce au avut loc în Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” de la începutul stării de urgență, admiterea la studii pentru anul 2020-2021, prima etapă, a avut loc on-line pe platforma e-admitere.usmf.md. Campania s-a desfășurat în perioada 27 iulie-26 august, incluzând mai multe etape: înregistrarea cu aplicarea dosarelor de concurs; anunțarea rezultatelor intermediare ale concursului; depunerea documentelor în original, conform unui orar stabilit, pentru a asigura respectarea distanței sociale și a tuturor măsurilor de prevenție a COVID-19; desfășurarea sesiunii suplimentare de admitere la studii pentru locurile neacoperite, cu achitarea taxei în bază de contract.

Per total, Universitatea a oferit 440 de locuri pentru studii superioare de licență (ciclul I) și studii integrate (ciclul I și ciclul II) cu finanțare bugetară, dintre care 380 au fost prevăzute pentru programul Medicină, 15 - pentru Sănătate publică, câte 10 - pentru Stomatologie, Farmacie, Asistență medicală generală și Tehnologie radiologică și, respectiv, 5 - pentru Optometrie. Din acestea, 25 de locuri cu finanțare

din cauza pandemiei, vor fi admiși mai puțini studenți internaționali, numărul locurilor în bază de contract a fost majorat până la 596, în conformitate cu deciziile organelor de conducere ale Universității. Astfel, pentru candidații autohtoni, la capitolul studii în bază de contract, cu taxă de studii, locurile au fost distribuite pentru: Medicină - 230, Stomatologie - 166, Farmacie - 140, Asistență medicală generală - 20, câte 15 - pentru Sănătate publică și

tre care 1302 concurenți (80,1%) au participat în competiție în baza diplomei de bacalaureat, 238 (14,7%) - în baza diplomei de studii profesionale, 42 de candidați (2,6%) au participat la concurs în baza atestatelor de studii medii de cultură generală și 43 de candidați (2,6%) - în baza diplomelor de licență/studii superioare.

Cel mai mare concurs pentru ocuparea locurilor bugetare s-a înregistrat la Stomatologie (10 locuri) - 42,7 persoane pentru un loc, urmat de specialitatea Farmacie (10 locuri), unde concursul a fost de 15,7 candidați/loc și la Optometrie (5 locuri) - 5,4 candidați/loc, la Asistență medicală generală (10 locuri) - 4,6 candidați/loc, la Tehnologie radiologică (10 locuri) - 2,6 candidați/loc, la specialitatea Medicină (380 de locuri) concursul a fost de 2,35 candidați/loc și la Sănătate publică (15 locuri) - 2,3 candidați/loc.

Potrivit Comisiei de admitere, după procesarea tuturor datelor, atât pentru locurile cu finanțare bugetară, cât și pentru cele în bază de contract, au promovat concursul 928 de persoane, dintre care 580 - la specialitatea Medicină, 176 - la Stomatologie, 85 - la Farmacie, 27 - la Sănătate publică, 20 - la Optometrie, 25 - la Asistență medicală generală, iar 15 tineri au fost înmatriculați la noua specialitate - Tehnologie radiologică.

bugetară au fost repartizate pentru candidații din raioanele de est ale republicii: la Medicină - 21, la Stomatologie și Farmacie - câte 2 locuri. Reieșind din faptul că, în acest an,

Optometrie și 10 locuri pentru Tehnologie radiologică.

La prima etapă a concursului au fost acceptate 1625 de dosare din-

Sănătatea și îngrijirea copilului în perioada epidemiei COVID-19

Noul tip de coronavirus poate afecta copilul de orice vârstă, iar din grupul de risc fac parte cei de până la trei ani, în special dacă au patologii înnăscute și genetice, malnutriție, supraponderabilitate sau cei născuți prematur. Afirmările aparțin profesorului universitar Ninel Revenco, șefa Departamentului Pediatrie al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, în cadrul webinarului Sănătatea și îngrijirea copilului în perioada epidemiei COVID-19.

Evenimentul a fost organizat de Oficiul Organizației Mondiale a Sănătății în Republica Moldova în parteneriat cu USMF „Nicolae Testemițanu” și cu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

Profesorul Ninel Revenco s-a referit și la semnele de pericol, îngrijirea, alimentația și conduita copiilor de diferite vârste, în condiții de epidemie. „Numărul copiilor afectați de noul tip de coronavirus, în comparație cu cel al maturilor, este mai mic, dar sunt o serie de copii care sunt predispuși infecțiilor respiratorii grave și care, în caz de îmbolnăvire, vor necesita spitalizare”, a declarat coordonatorul seminarului.

Formatorul Adela Horodișteanu-Banu, conferențiar universitar la Departamentul Pediatrie, a venit cu mai multe recomandări privind îngrijirea și alimentația copiilor, în special a celor sugari, în caz de infectare cu COVID-19.

Dorina Savoschin, cercetător științific la Laboratorul Științific Pediatrie din cadrul Institutului Mamei și Copilului, a vorbit despre probleme de respirație la copii și semnele generale de pericol și a oferit sfaturi utile pentru părinți în acordarea primului ajutor în condiții casnice.

În cadrul parteneriatului tripartit, au fost organizate 10 sesiuni on-line, privind managementul copilului cu probleme de sănătate și infectarea cu COVID-19 ș.a.

Afecțiunile pediatrice prin prisma coronavirusului de tip nou

Clinica Pneumologie din cadrul Departamentului Pediatrie a USMF „Nicolae Testemițanu” în colaborare cu Institutul Mamei și Copilului (IMC) și Spitalul Clinic Municipal de Boli Contagioase de Copii a desfășurat, în data de 29 iulie curent, o conferință științifică privind COVID-19 și sindroame clinice asociate la copii. Evenimentul a întrunit medici pediatri, infecționiști, medici-rezidenți din instituțiile menționate, dar și din spitalele municipale din Chișinău și

Bălți. Conferința a fost o activitate programată în cadrul platformei de cercetare COVID-19, lansată de Departamentul Știință al USMF „Nicolae Testemițanu”.

Conferențiarul universitar Sergiu Gladun, director al IMC, a menționat actualitatea webinarului în contextul pandemiei COVID-19, instituția pe care o conduce fiind implicată în acordarea asistenței medicale copiilor cu această maladie.

Academiciana Eva Gudumac a prezentat date recente privind mecanismele patogenetice ale infecției cu SARS-CoV-2 și implicațiile multisistemice ale patologiei asupra organismului copilului. Chirurgul pediatru a abordat subiectul patologiei bronhopulmonare la copiii diagnosticați cu COVID-19, cât și afectarea sistemului nervos central, a sistemului cardiovascular, a ficatului și a rinichilor. Profesorul Eva Gudumac a constatat că, reieșind din unele particularități, copiii sunt mai puțin expuși complicațiilor caracteristice COVID-19, în cazul acestora predominând formele ușoare.

Profesorul universitar Svetlana Șciuca, șef al Clinicii Pneumologie, a elucidat aspectele patogenetice ale SARS-CoV-2 cu referință la afectarea sistemului respirator la copii și a prezentat o sinteză a peste 130 de publicații internaționale, care au permis sistematizarea tabloului clinic cu evidențierea unor particularități caracteristice vârstei pediatrice. Medicul pediatru a subliniat că severitatea leziunilor bronhopulmonare induse de coronavirusul de tip nou în faza acută a bolii, dar și la etapele prospective, impune o supraveghere specializată a acestor copii.

Directorul Spitalului Clinic Municipal de Boli Contagioase de Copii, conf. univ. Ludmila Bîrca, împreună cu vicedirectorul medical al aceleiași instituții, Stela Cornilova, au comunicat cele mai actuale date epidemiologice cu referire la COVID-19 în rândul copiilor, precum și algoritmi de conduită în managementul acestor pacienți, conform ghidurilor și protocoalelor naționale.

Profesorul universitar Ina Palii, șefa Clinicii Pediatrie (IMC), a atenționat asupra consecințelor severe ale infecției asupra sistemului cardiovascular și necesitatea lucrului în echipă multidisciplinară, în conformitate cu protocoalele clinice standardizate internaționale.

Doctoranzii Ludmila Balanetchi și Cristina Tomacinschi au relatat despre particularitățile SARS-CoV-2 la copii cu maladii rare (fibroza chistică, imunodeficiențele primare), care prezintă un risc major pentru evoluții complicate.

La rândul său, reprezentantul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Lilia Oleinic, a remarcat importanța acestui eveniment în contextul creșterii progresive a cazurilor de infectare la copii, menționând contribuția substanțială a medicilor pediatri și a infecționiștilor în supravegherea micilor pacienți în condiții de spital și la treapta asistenței medicale primare.

Traininguri pentru medicii antrenați în managementul pacienților cu coronavirus

Ca urmare a situației epidemiologice provocată de noul tip de coronavirus, personalul medical și în-tregul sistem medical din țară a fost pus în fața faptelor de a salva vieți. Din acest considerent, mai multe catedre ale Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, din startul pandemiei au inițiat instruirii de la distanță pentru personalul medical responsabil de managementul pacienților cu COVID-19.

În perioada 25 martie-3 aprilie, profesorul universitar Adrian Belii de la Catedra de anesteziologie și reanimatologie nr. 1 „Valeriu Ghereg”, a organizat cursuri on-line pentru reprezentanții Oficiului Organizației Mondiale a Sănătății în Moldova și specialiștii din instituțiile medico-sanitare din țară, inclusiv din regiunea transnistreană. De asemenea, Adrian Belii coordonează procesul de acordare a asistenței medicale pacienților infectați cu COVID-19 internați în Secția de reanimare a Institutului de Medicină Urgentă, oferind și asistență logistică Ministerului Sănătății Muncii și Protecției Sociale în acest domeniu.

În perioada 30 martie-6 aprilie, medicii-rezidenți de la specialitățile Chirurgie, Ortopedie și traumatologie, Chirurgie plastică, estetică și microchirurgie reconstructivă și Chirurgie oro-maxilo-facială, dar și personalul de la câteva catedre ale Universității noastre au fost instruiți în cadrul unor cursuri de terapie intensivă în vederea managementului pacienților diagnosticați cu COVID-19. Instruirile s-au desfășurat în baza curriculumelor special elaborate în acest scop pentru medicii-rezidenți de la specialitatea Anestezie și terapie intensivă. Un rol important în organizarea acestor instruirii revine Svetlanei Plămădeală, conferențiar universitar la aceeași catedră.

fost destinat medicilor și asistenților medicali din serviciul de anesteziologie și cel de medicină urgentă din 10 spitale raionale - din or. Bălți, Florești, Comrat, Călărași, Cahul, Fălești, Ungheni, Soroca, Ștefan-Vodă și Tiraspol. Acest lucru a devenit posibil grație proiectului „Diseminarea experienței în combaterea infecției COVID-19”, implementat în parteneriat cu Societatea de Anesteziologie și Reanimatologie din Republica Moldova, cu sprijinul Fundației Medicale „Valeriu Ghereg” și al Departamentului de Stat al Statelor Unite ale Americii.

În toată această perioadă, instruirii similare au desfășurat și membrii Catedrei de anesteziologie și reanimatologie nr. 2, condusă de profesorul universitar Victor Cojocaru. Instruirile au vizat activitatea în unitățile de terapie intensivă și acordarea asistenței medicale pacienților suspecți și diagnosticați cu COVID-19 pentru medicii și medicii-rezidenți de la specialitatea Anestezie și terapie intensivă, cât și pentru cei de la specialitățile cu profil chirurgical din cadrul Spitalului Clinic Republican „Timofei Moșneaga”.

În luna iulie, la inițiativa Orga-

din țară. În cadrul instruirilor au fost prezentate dovezile internaționale, disponibile la ora actuală, și cele mai bune practici în tratarea coronavirusului de tip nou, precum și prevederile Protocolului clinic național în reanimare și terapie intensivă a pacienților cu forme grave și critice de COVID-19.

Trainingurile - extrem de utile în situația epidemiologică actuală din țară, au fost oferite de către profesorul universitar Victor Cojocaru, cu o experiență de 45 de ani în domeniu. Din primele zile de pandemie, Domnia Sa se află în prima linie și, alături de echipa sa, luptă pentru viața pacienților, iar, în paralel, împărtășește experiența sa vastă referitor la tratamentul COVID-19 colegilor de breaslă din spitalele raionale.

Managementul maladiilor netransmisibile în condițiile pandemiei COVID-19 – curs on-line pentru medicii de familie

Catedrele de Medicină de familie și Endocrinologie ale USMF „Nicolae Testemițanu” au ținut un curs on-line „Managementul maladiilor netransmisibile în condițiile pandemiei COVID-19” pentru echipele medicilor de familie și asistenților comunitari din toate cele 247 de instituții medico-sanitare primare publice din țară. Echipele au fost instruite cum să efectueze managementul la distanță în scop de screening al maladiilor netransmisibile în condițiile pandemiei COVID-19, conform prevederilor Pachetului de intervenții esențiale în bolile netransmisibile (PEN).

Profesorul Ghenadie Curocchin, șeful Catedrei de medicină de familie a USMF „Nicolae Testemițanu”, expert național în PEN, a vorbit despre noile condiții impuse de starea de urgență la nivel național. „Odată cu ridicarea restricțiilor impuse de starea de urgență, va trebui să respectăm noile reguli de comportament pentru membrii echipei medicilor de familie în procesul de consultare a pacienților cu boli netransmisibile și ale celor potențial infectați cu noul tip de coronavirus. De aceea, este important să învățăm cum să realizăm consultațiile la distanță, utilizând telefonul ori alte dispozitive”.

Programul de instruire on-line s-a desfășurat în limba română și rusă.

În perioada 5-19 august, reprezentanții Catedrei de anesteziologie și reanimatologie nr. 1 „Valeriu Ghereg”, cu baze clinice la Institutul de Medicină Urgentă (IMU) și la Spitalul Clinic Municipal nr. 1 „Gheorghe Paladi” din Chișinău, au împărtășit experiența în tratamentul pacienților infectați cu noul tip de coronavirus, în cadrul unui ciclu de instruirii teoretice atât la distanță, cât și practice. Programul a

nizației Mondiale a Sănătății și a Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, cu suportul Uniunii Europene, reprezentanții Catedrei de anesteziologie și reanimatologie nr. 2 au fost antrenați într-o serie de instruirii privind tratamentul cazurilor severe de COVID-19 pentru medicii și asistentele medicale din secțiile de reanimare și terapie intensivă, și cele de boli infecțioase din spitalele

New: Curs de instruire pentru diplomați

Un grup de diplomați de la Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (MAEIE) al Republicii Moldova au participat la un curs de instruire multidisciplinar cu genericul Colaborarea intersectorială în aplicarea măsurilor de prevenire și control al infecțiilor cu potențial pandemic, oferit, pentru prima dată, de către Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. Cursul educațional a fost organizat la solicitarea directorului Institutului Diplomatic al MAEIE și a avut ca scop de a dezvolta competențe și aptitudini profesionale ale oficialilor în domeniul sănătății publice, necesare pentru exercitarea funcției diplomatice.

Programul a fost elaborat de cadre științifico-didactice de la catedrele universitare de: Epidemiologie, Igienă generală, Boli infecțioase, Igienă, Medicină de familie, Medicină socială și management sanitar „Nicolae Testemițanu”, iar, ulterior, a fost examinat și aprobat la Consiliul de Management al Calității al instituției noastre și coordonat cu Institutul Diplomatic al MAEIE.

„Această experiență este o onoare pentru universitate, care a reușit să inițieze diplomații în sistemul de supraveghere a infecțiilor cu răspândire pandemică, astfel, oferind un set de măsuri de prevenire și protecție, care pot fi aplicate de către angajații ambasadelor și ai serviciilor consulare în această situație epidemi-

ologică și nu doar”, a declarat rectorul Universității, profesorul Emil Ceban.

Ștefan Gorda, directorul Institutului Diplomatic al MAEIE, s-a arătat ferm convins că, în urma acestui ciclu de lecții, participanții vor ști cum să acționeze corect în situații de urgență, în special, în această perioadă complicată inclusiv pentru misiunile diplomatice. „Suntem responsabili de viața și sănătatea oamenilor, iar aceste instruirii ne vor ajuta să depășim provocările ce țin de situațiile epidemiologice”, a punctat ambasadorul.

Webinarul a inclus mai multe sesiuni multidisciplinare, la care au fost elucidate noțiuni elementare privind managementul pandemiei COVID-19, măsuri de prevenție și protecție în situații excepționale ș.a.

Strategia Universității de fortificare a cercetării și inovării pentru perioada 2020-2030

În următorii 10 ani, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” va implementa o nouă strategie de fortificare a domeniului cercetării și inovării. Documentul a fost prezentat de către prorectorul pentru activitatea de cercetare, academicianul Stanislav Groppa în cadrul ședinței Senatului Universitar din 28 mai și tot atunci a fost aprobat. Strategia prezintă modul în care instituția va realiza unul dintre obiectivele prioritare ale Programului managerial Calitate, Tradiție și Inovații al rectorului Emil Ceban ce ține de managementul activității științifice.

„Inițial, Strategia de fortificare a domeniului cercetării și inovării a Universității a fost prevăzută pentru o perioadă de cinci ani, însă având în vedere complexitatea activității, termenul a fost prelungit până în 2030, pentru a asigura o mai bună continuitate a proiectelor ce vor fi inițiate”, a accentuat rectorul Ceban în cadrul ședinței Senatului.

Prorectorul Stanislav Groppa a declarat că documentul se axează pe opt obiective-cheie ce vor fi realizate în următorii zece ani, printre

acestea fiind: modernizarea structurii sectorului de cercetare, promovarea educației prin cercetare, asigurarea competitivității științifice, interacțiunii cu partenerii naționali și internaționali; transformarea infrastructurii de cercetare în una contemporană, aptă să servească cercetării științifice avansate și să devină parte componentă a rețelelor internaționale de cercetare și transfer tehnologic; internaționalizarea procesului de cercetare și implementarea principiilor științei deschise ș.a.

Academicianul Stanislav Groppa

a menționat că în urma reformării Academiei de Științe a Moldovei și a modificărilor operate în Codul educației și în Codul cu privire la știință și inovare s-a constatat că în sfera de cercetare lipsește o structură academică care ar îngloba cercetarea științifică în domeniul medicinei și promovării sănătății în toată complexitatea acesteia. În acest sens, USMF „Nicolae Testemițanu” are toate premisele pentru realizarea acestui deziderat, fiind acreditată național și internațional pentru formarea specialiștilor medici și farmaciști

calificați pentru toate direcțiile medicinei și sănătății.

Prin urmare, Strategia prevede reorganizarea infrastructurii de cercetare prin concentrarea echipamentelor de înaltă performanță și a personalului calificat într-o singură unitate, capabilă să asigure o funcționalitate a proceselor la un randament înalt. În acest sens, în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu” va fi fondat Institutul Național de Cercetări în Medicină și Sănătate.

Noul document mai prevede reorganizarea activității Departamentului Știință pe baza a patru unități de cercetare și șapte unități de suport transversal, înglobate în Centrul de Cercetări în Domeniul Sănătății și Biomedicinii (CCSB), precum și șapte structuri de suport departamental. Cele patru unități de cercetare sunt: Unitatea de Tehnologii Biomedicale Avansate (nucleul de cercetare), unitățile și grupurile de cercetare pe domenii prioritare (cluster), Centrul Științific al Medicamentului și Centrul Științifico-Practic în domeniul Plantelor Medicinale, precum și unitățile de suport transversal, printre care: Centrul de coordonare a studiilor clinice, Casa de animale de laborator (Vivariu), Biobanca ș.a. De aseme-

nea, au fost create câteva platforme ce integrează practic tot spectrul de cercetări în sănătate și medicină, racordat la prioritățile naționale și internaționale: COVID-19 și Boli transmise, Boli netransmisibile, Sănătatea mamei și copilului.

Un alt element al Strategiei vizează crearea unui fond de cercetare pentru susținerea științei, performanțelor și excelenței în cercetare. În același timp, valorificarea potențialului uman – științific, didactic, academic, precum și încurajarea, susținerea și dezvoltarea capacității acestuia este prerogativa strategiei respective.

Drept rezultat al implementării acestei strategii, în următorii zece ani, la USMF „Nicolae Testemițanu” se va miza pe generarea de cunoștințe la un grad înalt științifico-tehnologic, pe diseminarea și transpunerea lor în tehnologii medicale avansate, pe coordonarea cercetărilor în domeniul sănătății și biomedicinii la nivel național în colaborare cu instituții similare din țară și din străinătate.

Membrii Senatului universitar au aprobat Strategia și Planul de acțiuni privind fortificarea domeniului cercetării și inovării în USMF „Nicolae Testemițanu” în anii 2020-2030.

Acțiuni corective pentru menținerea logoului „Excelența resurselor umane în cercetare”

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a realizat în ultimele luni un plan de acțiuni corective privind implementarea Strategiei resurselor umane pentru cercetători (SRUC)/Human Resources Strategy for Researchers (HRS4R) pentru menținerea logoului „Excelența resurselor umane în cercetare”. Despre obligativitatea acestui fapt a anunțat Artiom Jucov, reprezentantul Universității în cadrul proiectului EURAXESS LoCP, la ședința Senatului din 23 aprilie.

Prioritar a fost elaborarea, adoptarea și implementarea unei politici

deschise, transparente și bazate pe merite de recrutare a cercetătorilor (PDTBMR) în baza chestionarului standardizat, ajustarea documentelor interne privind resursele umane în conformitate cu prevederile

acesteia; diseminarea și promovarea Strategiei resurselor umane pentru cercetători în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu”, aplicarea, cunoașterea și conștientizarea SRUC de către comunitatea universitară. Planul de acțiuni corective a fost adaptat și coordonat în conformitate cu recomandările experților Comisiei Europene.

Potrivit lui Artiom Jucov, Universitatea a aderat la Carta Europeană a Cercetătorilor și la Codul de conduită pentru recrutarea cercetătorilor în 2014 și face parte din rețeaua EURAXESS - Cercetători în mișcare - o inițiativă unică paneuropeană, ce oferă acces la o gamă completă de ser-

vicii de informare și de sprijin pentru cercetătorii care doresc să urmeze o carieră de cercetare în Europa sau să rămână conectați la aceasta. Este o inițiativă-cheie pentru promovarea carierei de cercetare și pentru facilitarea mobilității cercetătorilor. Uniunea Europeană și alte 40 de țări membre lucrează în comun pentru a asista cercetătorii și organizațiile de cercetare, toate serviciile fiind oferite gratuit. Scopul lor este de a asigura o tratare echitabilă pentru toți cercetătorii din Europa și de a spori gradul de transparență în selectarea și recrutarea lor, ceea ce va contribui la o activitate de succes în generarea, transferul și

distribuirea de cunoștințe, la dezvoltarea tehnologică, la avansări în carierele cercetătorilor ș.a.

În data de 4 aprilie 2016, Comisia Europeană a acordat universității noastre logoul „Excelența resurselor umane în cercetare” - un atribut ce conferă instituției un indicator de performanță, un grad sporit de credibilitate la nivel extern, vizibilitate și transparență, oportunitatea stabilirii parteneriatelor cu instituțiile similare din străinătate, precum și un avantaj în procesul de evaluare a proiectelor înaintate la nivel național și internațional.

Lansarea platformei naționale de cercetare COVID-19

Comunitatea medicală și cea științifică din țară și-au consolidat eforturile pentru elaborarea unui program național al sănătății populației Republicii Moldova în combaterea noului tip de coronavirus. Intenții în acest sens au fost enunțate la Simpozionul științific on-line „Pandemia COVID-19: Suport științific medical sau ce trebuie să cunoaștem despre coronavirus SARS-CoV-2 și pandemie”, organizat de Academia de Științe a Moldovei (AȘM) în parteneriat cu Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, în data de 28 aprilie.

Rectorul Emil Ceban a declarat că „deocamdată, acest flagel este puțin studiat și sunt necesare cercetări ample, iar instituția noastră oferă toată deschiderea în crearea acestei platforme, în care este loc pentru fiecare cercetător din republică. Este momentul oportun să inițiem studiul cu suportul nemijlocit al lucrătorilor medicali, care ar veni cu concluzii și cu acces la baza

de date a pacienților, iar acest proiect fundamental urmează să fie realizat sub egida Universității și a AȘM”.

În susținerea acestei idei a venit și academicianul Stanislav Groppa, prorector pentru activitatea de cercetare, care a menționat că „în prezent s-a creat o situație critică neprevăzută, pe de-o parte, dramatică, iar pe de alta, o nișă de activitate a medicilor și a cercetătorilor, de la care se așteaptă răspunsuri la întrebări vitale”. Prorectorul a menționat că acest fapt va contribui la accelerarea cercetărilor, la facilitarea, distribuirea și analiza datelor despre COVID-19, la eficacitatea unui tratament personalizat, la crearea unui sistem de elucidare a prognosticului maladiei, în special al cazurilor grave, la consolidarea bazelor de date, la implicarea activă în proiecte internaționale și, nu în ultimul rând, la integrarea în spațiul mondial al cercetării.

Invitatul special al simpozionului on-line - profesorul Randy Wayne

Schekman de la Universitatea California/ Berkeley, SUA, Laureat al Premiului Nobel în Medicină, cu origini din Republica Moldova, - a reliefat importanța cercetării fundamentale pentru avansarea medicinei. La rândul său, academiciana Eva Gudumac a opinat că sunt necesare investigații aprofundate, în special în vederea determinării cauzelor deceselor înregistrate în rândul persoanelor tinere cu COVID-19: imunodeficiență, patologii concomitente ș.a.

Conf. univ. Gheorghe Plăcintă, șeful Catedrei de boli infecțioase, a scos în evidență unele probleme actuale stringente. În rândul populației, per total, evoluția îmbolnăvirilor prin COVID-19 este diferită: până la 40 la sută dintre pacienți nu au simptome clinice și urmează de studiat când devin imuni și, în general, dacă formează imunitate împotriva virusului. A doua problemă majoră sunt cazurile critice în proporție de 20 la sută, cinci procente dintre acestea fiind pacienți cu manifestări clinice foarte grave și, cu regret, la o mare parte dintre ei survine decesul.

Moderatorul simpozionului - academicianul Ion Tighineanu, președinte al AȘM, a concluzionat că din prezentațiile specialiștilor a rezultat ideea consolidării eforturilor prin intermediul proiectelor multidisciplinare, în vederea creării capacităților, dar și a unei infrastructuri comune pentru a reuși în domeniul studierii și combaterii pandemiei la scară națională. Președintele a menționat că este importantă atragerea tinerilor, accentuând că USMF „Nicolae Testemițanu” are studenți foarte buni, care trebuie convinși să profeseze acasă și că doar „împreună vom reuși”.

Premieră: Concursuri de publicații

Performanță în cercetare și Realizări în publicarea manualelor sunt două concursuri de publicații, organizate, pentru prima dată, în acest an, în cadrul Congresului consacrat aniversării a 75-a a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova. În data de 23 aprilie, membrii Senatului au aprobat Regulamentul cu privire la decernarea premiilor.

Distincțiile Universității vor fi conferite învingătorilor în cadrul lucrărilor Congresului aniversar, la Gala Laureatilor, în data de 23 octombrie curent.

Academicianul Stanislav Groppa, prorector pentru activitatea de cercetare, a menționat că în cadrul Congresului vor fi conferite 14 distincții pentru performanță în cercetare și două pentru realizări în publicarea manualelor în ultimii cinci ani.

La concursul Performanță în cercetare pot participa cadre științifico-didactice și cercetători cu cicluri de lucrări pe o anumită tematică, tineri cercetători și cercetători experimentați cu

teza pentru obținerea titlului științific de doctor și de doctor habilitat însoțită de ciclul de lucrări, precum și studenți, medici-rezidenți și studenți-doctoranzi cu un arsenal de publicații, participări și prezentări. O cerință obligatorie pentru participanți este să prezinte cel puțin o publicație într-o revistă cotate ISI/Scopus sau cinci articole științifice apărute în alte reviste înregistrate în baze de date internaționale și/

sau în Registrul național al revistelor științifice de profil de tip A+, A, B+, B. La concursul Realizări în publicarea manualelor pot participa catedrele/ disciplinele cu un singur manual publicat în perioada de referință, inclusiv și variantele traduse ale acestuia în alte limbi.

„Actele pentru participarea la Concurs vor fi depuse personal de către candidați la Departamentul Cercetare, în perioada 1-30 septembrie 2020. Candidații vor prezenta și alte documente sau materiale (în original) ce confirmă veridicitatea și valoarea științifică a lucrărilor”, a subliniat academicianul Groppa.

COVID-19 – subiectul teleconferinței cu participarea unui expert în virusologie din Italia

Departamentul Știință al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a organizat, în data de 29 aprilie 2020, o teleconferință cu participarea Dr. Alessandro Marcello, liderul grupului de cercetători din cadrul Laboratorului de Virusologie Moleculară al Centrului Internațional de Inginerie Genetică și Biotehnologii (ICGEB). Realizările recente ale grupului de cercetători condus de Dr. Marcello țin de izolarea și secvențierea integrală a genomului SARS-CoV-2 înregistrate la 16 martie a.c.

În cadrul conferinței on-line au fost prezentate activitățile curente de cercetare ale ICGEB în contextul pandemiei COVID-19, expertiza și instrumentele dezvoltate de către laboratoarele ICGEB-ului, ce sunt puse la dispoziția cercetătorilor din Republica Moldova, accesibile pe platforma <https://www.icgeb.org/covid19-resources/>.

Moderatorul teleconferinței - academici-anul Stanislav Groppa, prorector pentru activitatea de cercetare, a menționat că Alessandro Marcello este un eminent specialist în virusologie, care a avut șansa să studieze structura virusului SARS-CoV-2, precum și factorii de control al infecțiilor, cum ar fi: virusul imunodeficienței umane, virusul hepatitei C, encefalita transmisă de virusul West Nile, virusul Dengue, virusul Zika ș.a. Colaborarea multilaterală dintre USMF „Nicolae Testemițanu” și Alessandro Marcello a început în anul 2019, atunci când Dr. Marcello a vizitat instituția noastră.

Dr. Alessandro Marcello (Dr. A.M.): „La începutul lunii ianuarie m-am deplasat în China, în faza incipientă a pandemiei. În acel moment nu era clar cum va evolua situația, iar când m-am reîntors în Italia, lucrurile au început să se înrăutățească, astfel am inițiat un program de combatere a pandemiei. Când am înregistrat primele cazuri de infectare cu COVID-19 în nord-estul Italiei, am izolat persoanele infectate și am început secvențierea genomului virusului și colectarea lui din zona afectată, acesta fiind primul pas. Cercetările au demonstrat că virusul își are rădăcinile în Germania, dar diferența dintre virusul european și cel chinez este una neesențială (99% - China). Este un virus stabil, având caracteristici diferite d.p.d.v. al patogenezei virale, prima tulpină fiind mai virulentă și cealaltă - mai puțin virulentă, acest lucru însă, deocamdată, nu este demonstrat științific.

Al doilea pas a constituit izolarea virusului și identificarea substanțelor antivirale pentru utilizarea lor în tratarea pacienților. Avem o platformă de screening a antiviralelor din diferite surse: medicamentele utilizate în spitale pentru tratarea pacienților cu diferite maladii și preparate sintetice ce provin din surse naturale. Vreau să mă refer și la utilizarea testelor serologice pentru identificarea rapidă a infecției SARS-CoV-2, aprobat în protocolul național. Utilizarea testelor rapide în depistarea bolnavilor cu coronavirus nu reprezintă o sursă sigură, deoarece ele necesită o cercetare mai detaliată în laboratoare specializate. În momentul de față, pentru tratamentul infecției COVID-19 au fost aprobate două dintre cele trei tipuri de medicamente testate, cel de-al 3-lea tip de preparat medicamentos fiind la etapa de testare”.

Conf. Mihail Todiraș, șef adjunct, Departamentul Știință al USMF „Nicolae Testemițanu”: „Ați avut ocazia să investigați cele două tulpini ale coronavirusului L și S?”

Dr. A.M.: „A fost efectuată o cercetare recentă referitor la cele două tulpini de coronavirus: prima fiind mai agresivă (L) și cealaltă - mai puțin agresivă (S). Este prematur să diferențiez aceste două tipuri de tulpini. Studiez, în special, coronavirusul de tip european (S), care este mai agresiv, dar nu sunt sigur că este vorba de două tipuri de tulpini ale COVID-19, bazându-mă pe cercetările efectuate în SUA. Acest virus este „viclean”, deoarece pătrunde în organismul uman o perioadă îndelungată de timp. În momentul în care atestați cazuri de îmbolnăvire, să știți că transmiterea acestuia a avut loc cu câteva săptămâni anterior. Suntem în așteptarea mai multor date pentru a putea observa comportamentul și evoluția acestor două tulpini ale coronavirusului. Actualmente, ne ocupăm cu secvențierea genomului COVID-19 în cazurile critice și mai puțin critice, dar nu avem nicio schimbare în structura virusului. Are loc procesul de secvențiere a virusului în Republica Moldova?”

M. Todiraș: „Cu regret, acest lucru nu este efectuat, doar se colectează probe, după care urmează să implementăm un protocol în acest sens. Dvs. ați putea colabora cu noi pe acest segment?”

Dr. A.M.: „Putem să vă ajutăm în secvențierea virusului în cazurile grave, absolut

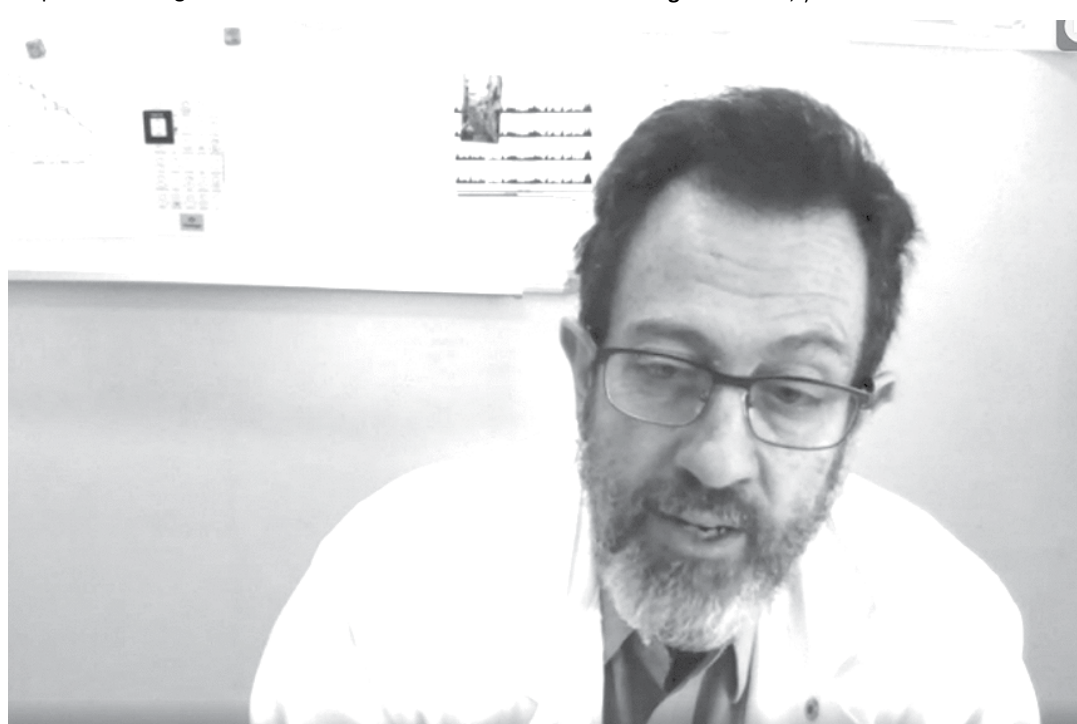
gratuit, într-un număr limitat de cazuri, desigur”.

M. Todiraș: „Din 17 aprilie, am început implementarea unei noi metode de tratament COVID-19 și anume utilizarea plasmei convalescente, dar nu am efectuat teste serologice și depistarea anticorpilor. Acest lucru preconizează să fie efectuat mai târziu, pentru a putea compara tipul filogenetic al virusului și numărul de anticorpi în raport cu alte boli gen tuberculoză. Este posibil de realizat acest proces?”

Dr. A.M.: „Acest proces ține de faptul cum anticorpii vor reacționa la tratamentul respectiv. Serul convalescent utilizat trebuie testat în vederea neutralizării anticorpilor din ser pentru ca organismul uman să nu se infecteze repetat”.

Prof. Ghenadie Curocichin, șeful Catedrei de medicina de familie: „Există vreo perspectivă de implementare a proiectelor focalizate pe depistarea profilului gazdă (virusului) în raport cu răspunsul clinic la sarcina virală?”

Dr. A.M.: „Absolut. Profilul genetic al gazdei (virusului) este critic. Virusul are diferite caracteristici, în special ce ține de variația genetică a gazdei. În prezent nu sunt efectuate studii privind predispoziția genetică a acestei boli. Acum se studiază cazurile cu polimorfism înregistrate într-un sat din nordul Italiei din punct de vedere genetic, dar acestea necesită a fi cercetate un timp mai îndelungat”.

Gh. Curocichin: „Ar fi oportun să elaborăm un proiect comun privind cercetarea cazurilor critice de COVID-19”.

Dr. A.M.: Putem examina un caz de infectare a membrilor unei familii cu forme severe ale bolii, astfel fiind mai ușor de analizat virusul în detalii. Nu pot fi comparabile cazurile din diferite țări. Numărul de îmbolnăviri și numărul deceselor este diferit de la țară la țară. De exemplu, nu există claritate în ceea ce privește situația din Germania și din nordul Europei în comparație cu cea din alte state, precum Spania și Italia”.

Conf. Alexandru Corlăteanu, șef adjunct, Departamentul Știință: „Care este opinia Dvs. privind prognosticul acestei infecții? Suntem interesați să studiem impactul COVID-19 în dezvoltarea fibrozei pulmonare”.

Dr. A.M.: „Nu sunt clinician și mare expert ca să mă pot pronunța asupra complicațiilor legate de afecțiunile pulmonare. De aceea, nu pot să comentez acest subiect clinic, dar aș putea să vă creez o punte de contact cu medicii care lucrează cu pacienții”.

Conf. Olga Tagadiuc, șefa Catedrei de biochimie: „Când credeți că va apărea vaccinul împotriva COVID-19? Se vehiculează că acesta ar putea fi disponibil deja în toamnă. Care este opinia Dvs.?”

Dr. A.M.: „Sunt rezervat în ceea ce privește identificarea vaccinului contra COVID-19 până în toamnă. Chiar dacă sunt analizate diferite metode, se efectuează teste *in vivo* (se testează pe animale), oricum nu se cunoaște dacă este suficient să stimulem reacția anticorpilor și cât ar putea dura acest proces. Nu este o sarcină ușoară pentru cercetători, totuși sperăm că până în anul 2021 vom obține acest vaccin”.

Olga Tagadiuc: „Sunt cazuri de infectare severă cu coronavirus, dar sunt și persoane asim-

ptomatice. Ar putea acestea din urmă să dezvolte imunitate contra virusului?”

Dr. A.M.: „Potrivit studiilor clinice, în cel mai sumbru scenariu se presupune că majoritatea oamenilor mor în urma infecțiilor. Imunitatea o poți forma în următorii ani, este imposibil să dezvolți imunitate în câteva săptămâni”.

Conf. Elena Raevschi, șefa Departamentului Știință: „Care sunt recomandările Dvs. pentru Republica Moldova la capitolul combaterea COVID-19?”

Dr. A.M.: „În primul rând, nu recurgeți la estimări, ci acționați prompt. A doua măsură ține de testarea a cât mai multor persoane, pentru a înțelege cum să acționați în continuare. Localizați zonele de focare, pentru a evita răspândirea infecției și a ține situația sub control. Preluați experiența altor țări, de exemplu în nord-estul Italiei am restricționat deplasarea cetățenilor. Protejați personalul medical: medicii, asistenții medicali și infirmierele. Fiecare spital trebuie să dispună de o strategie de protecție a lucrătorilor medicali (asigurarea cu măști, cu mănuși și cu echipament corespunzător) și de o schemă de testare a personalului care este în contact cu pacienții infectați. Trebuie izolate azilurile de bătrâni, acolo unde există un risc major de infectare în masă”.

Conf. Gheorghe Plăcintă, șeful Catedrei de

tome la COVID-19, cât de des s-au expus riscului de infectare ș.a.m.d. Strategia spitalelor din Italia este următoarea: spitale pentru pacienți COVID-19 și spitale destinate pacienților cu diverse boli”.

Vitalie Chiosa, asistent universitar, Catedra de neurologie nr. 2, cercetător științific în Laboratorul de neurobiologie: „Ați înregistrat cazuri de reinfectare cu COVID-19?”

Dr. A.M.: „Reinfectare sau recidivare? Până în prezent, nu este clar răspunsul la această întrebare, deși eu consider că este recidivare. Cu toate că testele sunt negative și dacă oamenii sunt purtători ai virusului în continuare, depinde, în mare parte, de sistemul imunitar al fiecăruia. Am înregistrat un caz - un pacient care la externare a primit rezultat negativ la COVID-19, însă după două săptămâni, medicul care a tratat acel pacient s-a infectat cu coronavirus. Astfel am ajuns la concluzia că trebuie izolați pacienții și medicii și în cazurile altor virusuri existente în spital. Trebuie de determinat dacă este același virus sau ne confruntăm cu un alt tip de virus. De asemenea, urmează să examinăm profilul serologic în cazul respectiv”.

V. Chiosa: „Care este probabilitatea de reinfectare?”

Dr. A.M.: „Trebuie să efectuăm teste ra-

boli infecțioase: „Care va fi evoluția răspândirii coronavirusului pe timp de vară?”

Dr. A.M.: „Nu este demonstrat că virusul ar putea fi stopat de temperaturile înalte. Evident, va fi o descreștere a numărului de îmbolnăviri cu COVID-19, dar nu este exclus că acest virus să revină în lunile octombrie/noiembrie ale anului curent”.

Conf. Mircea Bețiu, șef al Catedrei de dermatovenerologie: „Vaccinul BCG (vaccinul contra tuberculozei) are vreun rol asupra comportamentului virusului la pacienții infectați cu COVID-19?”

Dr. A.M.: „Nu este demonstrat științific acest fapt, pe unii îi protejează, pe alții nu. Sunt necesare cercetări ample în acest sens”.

Mariana Ulinici, asistent universitar, Catedra de microbiologie și imunologie: „Sunt testați mulți pacienți cu simptome de COVID-19, dar în cele mai multe cazuri rezultatul este unul negativ. Cât de veridice sunt testele moleculare?”

Dr. A.M.: „Odată cu progresarea bolii, toți pacienții spitalizați cu simptome de răceală sau pneumonie, în rezultatul testării sunt diagnosticați negativ la COVID-19, deoarece acest virus poate să se localizeze atât în tractul respirator superior, cât și în cel inferior, de aceea trebuie să fiți atenți la localizarea lui exactă în organismul uman. Efectuarea testelor rapide mereu oferă rezultate negative pentru că mostrele colectate nu sunt prelevate corect”.

Mariana Ulinici: „Cât de des ar trebui de testat personalul medical la prezența SARS-CoV-2?”

Dr. A.M.: „Există un protocol în fiecare spital, conform căruia se desfășoară testarea personalului medical. Astfel, se evaluează cazurile de infectare, dacă personalul medical are simp-

pide pentru identificarea anticorpilor. Fiecare corp uman își are nivelul său de protecție, dar cât durează această perioadă de apărare nu se cunoaște. În toate spitalele din Italia a fost implementat un protocol în vederea screeningului nivelului de anticorpi la persoanele simptomatice și cele asimptomatice. S-a constatat că anume în cazurile asimptomatice se dezvoltă procesul de neutralizare a anticorpilor”.

Prorectorul Groppa a subliniat necesitatea continuității parteneriatului în domeniul de cercetare, în special în contextul pandemiei COVID-19. Academicianul a solicitat suportul expertului italian în pregătirea a doi tineri cercetători în domeniul virusologiei în scopul dezvoltării capacităților Laboratorului de virusologie din cadrul Universității.

La eveniment au participat 32 de membri ai comunității universitare, inclusiv rectorul Emil Ceban, care, la final, a venit cu un mesaj de grațitudine și apreciere în adresa Dr. Alessandro Marcello, exprimându-i recunoștință pentru transferul de cunoștințe și bune practici în combaterea noului tip de coronavirus și pentru deschiderea Domniei Sale în vederea colaborării în această direcție.

De notat că ICGEB este parte din sistemul Organizației Națiunilor Unite și are reprezentanțe în Trieste (Italia), New Delhi (India) și Cape Town (Africa de Sud), formând o rețea interactivă cu centrele afiliate din statele membre.

Menționăm că Republica Moldova a devenit țara membră a ICGEB-ului în luna martie 2019, iar USMF „Nicolae Testemițanu” a fost desemnată în calitate de punct local de contact. Ca rezultat, Universitatea a obținut acces la un șir de oportunități de colaborare cu grupurile de cercetare din cadrul ICGEB, precum proiecte de cercetare, burse de instruire, granturi pentru participări la evenimente științifice ș.a.

Ajutor umanitar din statul Carolina de Nord, SUA

Manechine pentru programul Asistență medicală generală

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a primit, în data de 5 martie curent, un nou lot de ajutor umanitar din partea partenerilor din

Asistență medicală generală este implementat de doi ani la USMF „Nicolae Testemițanu”, grație colaborării cu Școala de Nursing din Greensboro. „Datorită parteneriatului dintre statul Carolina de Nord și Republica Moldova, pe parcursul a peste două decenii,

publicațiile de profil medical și farmaceutic, aceasta include și accesorii pentru bibliotecă - separatoare și cărucioare speciale de transportare a cărților. Ambasada SUA în Republica Moldova a acoperit costurile de transport și taxa pentru depozitarea ajutorului umanitar”, a menționat Irina Rusanovschi, președintele CIED „Phoenix”. Ea a subliniat că o parte din donație reprezintă colecția personală de publicații din domeniul farmaciei a decanului Dhiren Thakker de la Universitatea Chapel Hill din Carolina de Nord.

Liubovi Karnaeva, directoarea BȘM, a precizat că acesta este al cincilea lot oferit de partenerii din Carolina de Nord, începând cu anul 2007. „Sunt publicații de valoare și foarte importante, ce reflectă actualitățile și descoperirile din domeniul medicinei și farmaciei, astfel oferind beneficiarilor noștri

resurse axate pe medicina bazată pe dovezi. Donația va servi drept suport informațional în procesul de instruire, cercetare și practică medicală”, a accentuat directoarea Bibliotecii.

Dumitru Dănilă, student în anul IV, Facultatea de Medicină nr. 1, prezent la transmiterea lotului de carte, a subliniat că, în ultimii ani, colecția Bibliotecii s-a îmbogățit substanțial, în special datorită parteneriatului moldo-american, fapt ce „favorizează formarea noastră ca specialiști și nivelul la care tindem permanent să ajungem. De regulă, până la pandemie, veneam la bibliotecă în fiecare zi, pentru că aici găseam un mediu extraordinar pentru studii - multe resurse informaționale, personal bibliotecar receptiv și amabil și multă liniște”.

În numele comunității universitare, rectorul Emil Ceban a transmis sincere

Carolina de Nord, SUA, destinat pentru programul de studii Asistență medicală generală.

Lotul (11 cutii, în total - 56 kg) cuprinde manechine pentru exersarea administrării medicamentelor intramuscular, intravenos și subcutanat și un manechin pentru dezvoltarea deprinderilor de mobilizare a pacientului. Valoarea totală a bunurilor materiale este de circa 8 mii de dolari SUA.

„Donația a venit din partea Fundației de caritate Clubul Rotary Guilford, ca parte a grantului global „Colaborarea de asistență medicală a Carolinei de Nord - Moldova”, în parteneriat cu reprezentanța „Rotary Chișinău Centru”, a comunicat Irina Rusanovschi, președintele Centrului Internațional de Colaborare și Dezvoltare „Phoenix” - instituție filantropică ce a asigurat procedura de devamare și de transmitere a lotului umanitar.

Prim-prorectorul Olga Cernețchi, prorector pentru activitate didactică, a menționat că programul

Universitatea a beneficiat de ajutor în dezvoltarea învățământului superior medical în domeniul stomatologiei, farmaciei și al resurselor informaționale de profil. Partenerii americani au oferit suport material atât sub formă de donații de manuale, reviste și echipament, cât și logistic în îmbunătățirea planului de învățământ și elaborarea programului de studiu pentru această specialitate”, a accentuat prim-prorectorul.

Donație de carte pentru Biblioteca Științifică Medicală

Biblioteca Științifică Medicală (BȘM) a USMF „Nicolae Testemițanu” a recepționat un lot de ajutor umanitar - 900 de kg de cărți și reviste în limba engleză, donate de către bibliotecile parteneri din statul Carolina de Nord, SUA. Donația a fost recepționată, în data de 15 iulie, la sediul central al BȘM din incinta Spitalului Clinic Republican „Timofei Moșneaga”.

„Suplimentar, de rând cu

acces la realizările mondiale în domeniu, precum și contribuind la sporirea calității educației medicale în Republica Moldova. Ajutăm studenții - viitorii specialiști - să fie competitivi pe piața internațională, pentru că le oferim acces la aceeași informație la care au acces toți studenții din lume, pentru că, pe lângă donațiile de publicații medicale, biblioteca a beneficiat și de acces gratuit la baze de date și la

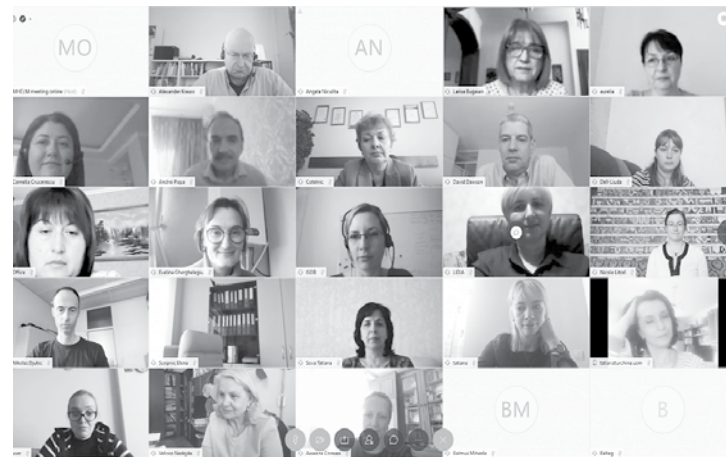
mulțumiri și profundă grațitudine tuturor partenerilor și voluntarilor, în special dnei Elaine Marshall, secretar de stat al Carolinei de Nord, dlui Rodney Maddox, dnei Lora Sinigur, Dr. Stephen Mackler, dnei Donna Flake, Excelenței Sale Domnului Ambasador Derek J. Hogan pentru contribuție substanțială în dezvoltarea Parteneriatului dintre Carolina de Nord și Republica Moldova.

Leadership și management pentru managerii universităților din Republica Moldova

Senatul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a aprobat lansarea Programului de formare „Leadership și management pentru conducători și manageri din instituții de învățământ superior din Republica Moldova”. Programul a fost elaborat în cadrul proiectului „Leadership și management în învățământul superior din Republica Moldova” (Moldova Higher Education Leadership and

managerilor de toate nivelele din instituțiile de învățământ superior pentru formarea/dezvoltarea competențelor de leadership și management universitar. Dacă programul va fi implementat cu succes, vom împărtăși această experiență și cu celelalte universități din țară”.

Programul include patru module, la dezvoltarea cărora participă experți din toate universitățile partenere. Astfel, primul modul este dedicat aspectelor de

Management - MHELM), implementat în consorțiu cu alte șase instituții de învățământ superior din țara noastră și trei universități partenere din Germania, Anglia și România.

„Acest proiect este o continuare a programelor Erasmus, ce promovează dezvoltarea durabilă a partenerilor din domeniul învățământului superior și va aduce multiple beneficii în managementul instituției”, a accentuat rectorul Emil Ceban. Proiectul este finanțat de Programul european ERASMUS+ „Capacity building in Higher Education (CBHE)”, categoria țărilor Parteneriatului Estic. Obiectivul principal al proiectului este consolidarea guvernantei, a planificării strategice și a managementului în universitățile din Moldova, pentru a sprijini reforma sectorului prin sporirea capacității de conducere și de gestionare.

Șefa Departamentului Relații Externe și Integrare Europeană a USMF „Nicolae Testemițanu”, Evelina Gherghelegiu, a informat că „scopul acestui program este de a forma atitudini pozitive și deschiderea

leadership și management în instituțiile de învățământ superior. Al doilea modul prevede managementul profesional și cultura organizațională, al III-lea modul vizează managementul resurselor umane și al IV-lea ține de managementul schimbării și dezvoltarea instituțională. Cursul va fi constituit din 1200 de ore, echivalentul a 40 de credite, marea majoritate dintre care (677 de ore) reprezintă lucru individual, iar restul - contact direct, și va include diverse tipuri de activități: traininguri, ateliere de lucru, masterclassuri, studii de caz, mese rotunde, ateliere ș.a.

Programul „Leadership și management pentru conducători și manageri din instituții de învățământ superior din Republica Moldova” va fi propus pentru acreditare Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, după care va fi supus unui exercițiu de pilotare pentru reprezentanții nivelului managerial mijlociu. Ulterior, în urma unei analize ample - sondaje și studii de cercetare - programul va fi instituționalizat.

Consultația contraceptivă virtuală - integrată cu succes la USMF „Nicolae Testemițanu”

Odată cu instituirea pandemiei COVID-19, la nivel global, transformările în sistemul educațional au evoluat în câteva luni mai mult decât în ultima jumătate de secol. Însă, metodele interactive de predare și platformele on-line nu sunt o noutate pentru instruirea universitară și postuniversitară desfășurată la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, inclusiv pentru educația medicală continuă.

Încă din anul 2018, ca rezultat al unui parteneriat convenit cu Fondul Națiunilor Unite pentru Populație (UNFPA) și Institutul Est European de Sănătate a Reproducerii (IEESR), Universitatea beneficiază de instruire gratuită la distanță privind *Consultația contraceptivă virtuală* (Virtual Contraceptive Consultation - VIC) - un pachet de învățare interactivă pentru planificarea familială bazată pe dovezi. Acest curs a permis diversificarea opțiunilor educaționale în domeniul respectiv și atragerea mai multor studenți, medici-rezidenți, tineri specialiști, precum și medici de la treapta asistență medicală primară, medici obstetricieni și ginecologi, care să-l urmeze și să obțină certifi-

cate cu credite de educație medicală continuă.

„Rezultatele obținute în perioada 2018-2020 în cadrul instruirilor la distanță prin intermediul platformei

persoane au finalizat cursul on-line *Managementul lanțului de aprovizionare cu contraceptive*. În prima jumătate a anului 2020, un număr de 237 de persoane au beneficiat de

VIC Moldova, integrată în programul de învățământ al USMF „Nicolae Testemițanu”, au dezvoltat și mai mult această direcție de activitate. Un număr de 420 de persoane de la universitatea noastră au încheiat cu succes cursul de instruire la distanță privind *planificarea familială*, iar alte două

cursul *VIC Planificarea familială*, iar 224 - privind *managementul lanțului de aprovizionare cu contraceptive*, primind certificate emise de instituția noastră”, a subliniat profesorul universitar Olga Cernețchi, reprezentantul USMF „Nicolae Testemițanu” în cadrul platformei *VIC Moldova*.

Instruirea on-line în planificarea familială - educația medicală continuă și învățământul postuniversitar este certificată cu 30 de credite la finalizarea cursului, iar participanții din învățământul preuniversitar sunt apreciați cu nota obținută la testare.

Cursul are trei componente: învățare, testare și practică. *VIC* utilizează informațiile bazate pe dovezi ale Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), precum și alte resurse elaborate de UNFPA și alte organizații internaționale.

Program de informare în domeniul planificării familiale

Medicii de familie din mediul urban și rural, precum și medicii obstetricieni-ginecologi din cadrul centrelor de sănătate prietenoase tinerilor și cabinetelor de sănătate a reproducerii din 25 de raioane din centrul și sudul țării au participat, în format on-line, la un șir de sesiuni de informare în domeniul planificării familiale, în perioada 14 iulie-18 septembrie 2020.

Webinarele sunt parte a unui program amplu de informare de la distanță a personalului din cadrul

asistenței medicale primare din RM, ce vizează planificarea familială și mijloacele de contracepție, inclusiv asigurarea continuității serviciilor în caz de urgențe de sănătate publică.

Virginia Șalaru, conferențiar universitar la Catedra de medicină de familie a USMF „Nicolae Testemițanu”, a specificat că, pentru al doilea an consecutiv, specialiștii din cadrul Departamentului Obstetrică și Ginecologie și din subdiviziunea pe care o reprezintă au participat la elaborarea celor 19 protocoale clinice standardizate privind metodele moderne de contracepție și a Regulamentului de asigurare a grupurilor vulnerabile cu contraceptive, aprobat în luna iunie curent de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (MSMPS).

Cele 25 de evenimente de informare în domeniul planificării familiale au fost realizate în format on-line, sub egida MSMPS, UNFPA și a OMS în țara noastră, în colaborare cu specialiști de la USMF „Nicolae Testemițanu” și de la Centrul de Sănătate a Reproducerii și Genetică Medicală a Institutului Mamei și Copilului din Chișinău.

Ziua Lucrătorului Medical și a Farmacistului

Distinși medici și farmaciști
și lucrători ai sistemului național de sănătate,

Vă exprimăm înaltă apreciere și recunoștință pentru profesionalism și verticalitate, curaj și rezistență, dăruire și muncă asiduă.

Vă mulțumim pentru responsabilitatea pe care v-o asumați atunci când viața unui om depinde de precizia deciziilor luate și de calitatea actului medical, pentru faptul că vă îndepliniți destoinic și onorabil misiunea nobile.

Admirație și grație tuturor celor care luptă cu noul tip de coronavirus și manifestă devotament și perseverență, în pofida extenuării fizice și morale, veghind, zi și noapte, sănătatea oamenilor și salvând vieți.

Vă dorim să aveți parte de multă sănătate, de solidaritate și respect din partea colegilor și a pacienților, de susținere și apreciere la justa valoare din partea autorităților, iar în familiile Dumneavoastră să dăinuie pacea, dragostea și armonia!

La mulți ani, stimați colegi, spre noi ascensiuni și performanțe profesionale și să vă bucurați de împliniri personale alături de oamenii dragi!

Cu profund respect,

21 iunie 2020

Rector **Emil Ceban**
profesor universitar, dr. hab. șt. med.

Stimați colegi,

Cu prilejul sărbătorii profesionale - Ziua Lucrătorului Medical și a Farmacistului, Secția științe ale vieții a Academiei de Științe a Moldovei Vă adresează cele mai sincere felicitări și înalte considerațiuni.

Este un bun prilej de a aduce calde mulțumiri pentru devotamentul de care dați dovadă în munca de fiecare zi, pentru zămbetele și speranțele dăruite, pentru profesionalism și dedicație, pentru responsabilitatea asiduă și pentru perseverență.

Apreciam înalt sacrificiul pe care îl aduceți în lupta cu pandemia COVID-19, iar activitatea profesională pe care o realizați în această perioadă dificilă este una cu adevărat eroică.

Primiți sincere felicitări și recunoștință înfinită. Vă dorim multă sănătate Dumneavoastră și celor apropiați, realizări frumoase și satisfacție profesională.

Biroul Secției științe ale vieții a AȘM

IMSP Spitalul Clinic de Boli Infecțioase „Toma Ciorbă” aduce calde mulțumiri și înalte aprecieri Catedrei de boli infecțioase, conducător Gheorghe Plăcintă, conferențiar universitar, precum și Catedrei de boli infecțioase, tropicale și parazitologie medicală, conducător - dl Tiberiu Holban, profesor universitar, pentru entuziasmul și profesionalismul de care dau dovadă în activitățile organizate în cadrul Spitalului.

În semn de înaltă recunoștință, menționăm aportul considerabil al catedrelor sus-menționate pentru susținerea și ajutorul acordat sistemului medical și anume instituției noastre, precum și implicarea directă în diagnosticul și tratamentul pacienților cu COVID-19, elaborarea protocoalelor clinice, suportul metodologic acordat angajaților instituției.

Vă mulțumim pentru profesionalism, responsabilitate, dedicație, perseverență și devotamentul de care dați dovadă în munca asiduă de fiecare zi. Vă urăm succes și vă asigurăm de înalta noastră considerație.

Director interimar Sergiu Vasilița

Campania Eu sunt promotorul USMF „Nicolae Testemițanu”

Departamentul Comunicare și Relații Publice al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în parteneriat cu facultățile instituției a desfășurat, în perioada 7 mai-20 august 2020, campania „Eu sunt promotorul USMF „Nicolae Testemițanu”. Prin această acțiune, studenții, medicii rezidenți și studenții-doctoranzi au fost încurajați să realizeze materiale

video sau să scrie texte de promovare a programelor de studii: Medicină, Stomatologie, Farmacie, Sănătate publică, Asistență medicală generală și Optometrie.

Materialele au fost postate pe site-ul și pe pagina de Facebook ale Universității, inclusiv pe canalul de YouTube. În premieră, Universitatea a efectuat publicitate plătită pe social media, în scopul atragerii la studii

a viitorilor studenți. În total, au fost plasate 28 de mesaje scrise însoțite de imagini și 16 videouri.

Exprimăm mulțumiri tuturor promotorilor Almei Mater (studenți, medici-rezidenți, cadre didactice și absolvenți), care au fost activi și au pus umărul la realizarea acestei campanii de promovare a programelor de studii, precum și a imaginii USMF „Nicolae Testemițanu”.

Campanie de recunoștință LUCRĂTORILOR MEDICALI

Recunoștință, Doctore!” este expresia pe care se cuvine să o folosim cât mai des, în special în această perioadă de grea încercare pentru întreaga planetă, când milioane de medici și asistenți medicali sunt expuși, zilnic, riscurilor și pericolelor de infectare, de îmbolnăvire, de extenuare fizică și morală, dar continuă să vegheze sănătatea pacienților, oferind asistență medicală și salvând vieți. Și dacă statul ne asigură că sistemul medical poate face față epidemiei, LUCRĂTORII MEDICALI - oameni care muncesc în ture a câte 24 de ore, prinși în costume incomode și măști sufocante, alții mereu la chemări în toată țara - au nevoie de susținerea noastră cel puțin printr-o simplă sintagmă de grație: „Mulțumesc, Doctore!”

Scopul campaniei este de a exprima profundă grație și respect tuturor lucrătorilor medicali (medici, medici-rezidenți, asistenți medicali, laboranți, infirmiere ș.a.), care își desfășoară activitatea cu profesionalism și demnitate, cu responsabilitate și dăruire de sine, cu bunăvoință, empatie și dragoste pentru oameni.

Astfel pe pagina oficială de Facebook a Universității sunt postate, periodic, desene sugestive, realizate de elevii-participanți la concursul de desene *Medicul în ochii unui copil*, organizat de instituția noastră anul trecut. Până la acest moment au fost postate peste 60 de desene tematice.

Tot aici, fiecare dintre vizitatorii paginii poate lăsa un mesaj de încurajare și susținere a personalului medical care participă la supravegherea, tratamentul și controlul infecției cu COVID-19.

„În acest context, pe parcursul întregului an 2020 Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” desfășoară campania „Recunoștință și apreciere pentru lucrătorii medicali!”

2020 a fost declarat **Anul lucrătorului medical** în Republica Moldova. Inițiativa are menirea de a aprecia efortul personalului medical în lupta cu pandemia COVID-19.

Ziua Internațională a Asistenților Medicali

Anul 2020 a fost declarat de către Organizația Mondială a Sănătății - Anul Internațional al Asistenților Medicali și al Moșelor. În acest sens a fost lansată campania globală Nursing Now, în scopul sporirii rolului asistentului medical și centralizării acestuia în politicile de sănătate, sprijinirii planurilor de majorare a numărului de asistenți instruiți și angajați la nivel global și dezvoltării asistenților medicali lideri și a leadershipului în nursing.

tru a combate epidemia cu noul tip de coronavirus, ce a afectat toate statele lumii. La opt luni de confruntare continuă cu acest flagel, se constată că cea mai importantă și valoroasă resursă în această luptă constituie personalul medical, care, zi de zi, umăr la umăr, își exercită necondiționat misiunea de salvare a vieții pacienților infectați. O mare parte din această povară le revine asistenților medicali, care, la nivel mondial, reprezintă 50 la sută din angajații sistemului de sănătate.

Anual, la 12 mai, marcăm Ziua Internațională a Asistenților Medicali, pentru a evidenția rolul esențial al acestora în asigurarea îngrijirilor medicale de calitate în întreaga lume, dar și un prilej în plus de a accentua munca și aportul pe care îl au aceștia în menținerea unei societăți sănătoase.

În prezent, asistenții medicali, alături de medici și de alți lucrători din sistemul sănătății, sunt Eroii din „prima linie” - mereu la datorie pen-

Astăzi, în Republica Moldova activează peste 23 de mii de asistenți medicali, ce constituie circa două treimi din totalul lucrătorilor medicali, ei având un aport considerabil în asistența medicală acordată populației. Actualmente, țara noastră se confruntă cu un deficit de peste cinci mii de asistenți medicali, condiționat atât de procesele migratoriale, cât și de îmbătrânirea personalului medical.

Numele Gheorghe Paladi - atribuit Spitalului Clinic Municipal nr. 1

Spitalul Clinic Municipal nr. 1 din capitală a fost denumit în cinstea academicianului Gheorghe Paladi, profesor universitar la Departamentul Obstetrică și Ginecologie al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, renumit medic obstetrician-ginecolog, doctor habilitat în științe medicale.

Rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, profesorul Emil Ceban, a salutat decizia autorităților locale, ce reprezintă „un gest de recunoștință și apreciere a meritelor distinșului profesor și iscusitului medic”.

Potrivit rectorului, Gheorghe Paladi face parte din *Promotia de Aur* a Universității, care a pus temelia sistemului național de sănătate și a învățământului superior medical, contribuind la formarea a zeci de generații de medici specialiști. Emil Ceban a accentuat că Domnia Sa a dedicat 70 de ani Almei Mater și Spitalului Clinic Municipal nr. 1 din capitală. Șapte decenii de activitate clinică, de formare a generațiilor de medici și de dedicare domeniului științei (cu 600 de lucrări științifice, 2 manuale și 35 de doctori și doctori habilitați în științe medicale), fapt pentru care i-a fost conferit titlul de academician (fiind printre primii fondatori ai Secției de medicină a Academiei de Științe a Moldovei) și Ordinul Republicii.

Profesorul Valentin Friptu, șeful Disciplinei de obstetrică, ginecologie și reproducere umană, Departamentul de obstetrică și ginecologie al USMF „Nicolae Testemițanu”, l-a calificat pe Gheorghe Paladi drept părinte al serviciului obstetric-ginecologic

din RM, constatând că „nu e o bucurie mai mare decât să-ți vezi copiii tăi cum activează, deoarece aveți mulți copii, peste o mie de medici obstetricieni din țară. Fiecare dintre ei reprezintă o părticică din Dumneavoastră și tuturor le-ați dat un sfat, i-ați ajutat și le-ați fost sprijin”.

„Domnia Sa a înscris o filă de aur

în istoria instituției, deoarece a primit zeci de mii de nașteri, a efectuat mii de intervenții chirurgicale și a instruit sute de medici ginecologi din țară. Din acest moment, instituția este obligată să facă față, cu onoare, noii denumiri”, a adăugat directorul interimar al SCM nr. 1, Iurie Crasiuc, care i-a urat academicianului multă sănătate pentru a putea îndruma și alți specialiști încă mulți ani înainte.

La rândul său, Gheorghe Paladi s-a declarat bucurat că, pe parcursul a 60 de ani, SCM nr. 1 a fost apreciat drept una dintre cele mai prestigioase instituții spitalicești din mun. Chișinău: „Avem rezultate bune, acumulate pe parcursul activității și ne-am orientat permanent spre îmbunătățirea calității deservirii pacienților - mame și copii. Acest fapt ne dă posibilitate să facem anumite concluzii și cred că urmașii vor analiza aceste rezultate și vor ține cont de ele, pentru a îmbunătăți în continuare nivelul de acordare a asistenței medicale din țară”.

La evenimentul, care s-a desfășurat la 19 iunie 2020, au participat reprezentanți ai Primăriei mun. Chișinău, discipoli, colegi și prieteni, care, de asemenea, au venit cu elogii în adresa ilustrului savant și medic. ■

Protocolul clinic național COVID-19

Cadrul profesional-didactic al USMF „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a elaborat Protocolul clinic național „Infecția cu coronavirusul de tip nou (COVID-19)”, la solicitarea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (MSMPS).

Printr-un ordin emis în acest sens de către rectorul Emil Ceban, în data de 28 martie 2020, a fost constituit un grup de lucru format din specialiști renumiți în domeniile: boli infecțioase, tropicale și parazitologie medicală, epidemiologie, medicină de familie, anesteziologie, cardiologie, obstetrică și ginecologie ș.a.

Potrivit profesorului Emil Ceban, specialiștii Universității din domenii conexe dispuneau de câteva ghiduri și proiecte de protocoale privind managementul și asistența medicală a persoanelor suspecte/confirmate cu COVID-19. Toate aceste documente sunt binevenite, dar era nevoie de o abordare științifică complexă și unică, care să integreze componente esențiale din toate aceste

ghiduri și protocoale în unul singur. Valeriu Revenco, prorector pentru activitate clinică al Universității, membru al grupului de lucru, a opinat că *protocolul clinic național* elaborat este unul generalizator, ce poate fi completat, ulterior, cu noi prevederi și recomandări, în funcție de fiecare caz nou înregistrat și manifestat diferit.

Menționăm, că profesorii universitari au elaborat mai multe ghiduri și protocoale clinice, printre care Ghidul practic „Managementul complicațiilor severe cauzate de infecția provocată de coronavirus (COVID-19)”, Protocolul clinic standardizat pentru medicii de fa-

milie privind infecția cu Coronavirus de tip nou (COVID-19), ce au fost aprobate de MSMPS.

În această perioadă complicată pentru tot sistemul de sănătate, comunitatea universitară și-a exprimat deplina deschidere pentru suport și conlucrare eficientă cu autoritățile abilitate, în vederea depășirii situației dificile provocată de coronavirusul de tip nou. ■

Diplome de laureat și de recunoștință din partea ANACEC

Mai multe cadre științifico-didactice de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au fost nominalizate de către Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC), în data de 27 mai 2020, în cadrul ceremoniei de decernare a premiilor „Cristalul Calității” în domeniul cercetării.

Reprezentanții universității noastre s-au învrednicit cu diplome de laureat și diplome de recunoștință în cadrul Concursului Național „Teza de doctorat de excelență a anului 2019”, organizat, pentru al X-lea an consecutiv, în scopul stimulării obținerii rezultatelor științifice recunoscute la nivel internațional, susținerii și dezvoltării creativității științifice a cercetătorilor, promovării tezelor de doctorat actuale, inovative și utile pentru societate.

Profesorul universitar Ion Dumbrăveanu, dr. hab. șt. med., Catedra de urologie și nefrologie chirurgicală, a fost apreciat cu Diploma de laureat al Concursului Național „Teza de doctorat de excelență a anului 2019” în domeniul științelor naturii și ale vieții, pentru teza de doctor habilitat de excelență *Disfuncția erectilă. Considerații epidemiologice, medicale și sociale*. Consultanțul științific – Adrian Tănase, doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar, șef al Catedrei de urologie și nefrologie chirurgicală, a fost apreciat cu Diplomă de merit pentru coordonarea științifică a tezei de doctor habilitat de excelență menționată mai sus.

Și conferențiarul universitar Veaceslav Fulga, dr. hab. șt. med., Catedra de histologie, citologie și embriologie, a obținut Diploma de laureat al aceluiași concurs în domeniul științelor socioumane, pentru teza de doctor habilitat de excelență *Profilul molecular al carcinoamelor mamare invazive versus metastazele limfonodale corespondente*, consultanți științifici – Marius Raica, doctor, profesor universitar; Lilian Șaptefrăți, dr. hab. șt. med., profesor universitar, căruia i-a fost conferită Diploma de merit.

Asistentul universitar Irina Cabac-Pogorevici, Disciplina de cardiologie, a fost apreciată cu Diploma de laureat al Concursului Național „Teza de doctorat de excelență

a anului 2019” în domeniul științelor naturii și ale vieții, pentru teza de doctor de gradul II *Hemodinamica intrarenală în hipertensiunea arterială și disglucemie – veriga de conexiune între afectarea microvasculară și macrovasculară*, conducător științific – Valeriu Revenco, dr. hab. șt. med., profesor universitar.

Valentinei Buliga, asistent universitar la Catedra de farmacie socială „Vasile Procopișin”, i-a fost decernată Diploma de laureat al Concursului sus-numit, pentru teza de doctor de gradul III *Repere legislative și manageriale ale securității farmaceutice*, conducător științific – Vladimir Safta, doctor habilitat, profesor universitar.

În cadrul evenimentului, au fost decernate și șapte premii „Cristalul Calității” experților din cadrul Comisiilor de experți în domeniul atestării ale ANACEC. Astfel, la categoria experți evaluatori, conferențiarul universitar Silvia Stratulat, șefa Departamentului Didactic și Management Academic și Mihaela Dumbrăveanu, studentă în anul VI la Facultatea de Medicină nr. 1, au fost distinse cu diplome de recunoștință, „în semn de înaltă apreciere pentru promovarea culturii calității prin corectitudine, responsabilitate și profesionalism în activitățile de evaluare externă”. ■

Realizări în domeniul proprietății intelectuale

Tradițional, în ultima sâmbătă a lunii iunie, Republica Moldova marchează Ziua Inventatorului și a Raționalizatorului. Cu acest prilej, Departamentul Știință a făcut o totalizare a performanțelor obținute de către USMF „Nicolae Testemițanu” în perioada iunie 2019-iunie 2020.

Astfel, cercetătorii și inventatorii Universității au obținut 8 brevete de invenție, 25 de certificate cu drept de autor, 65 de certificate de inovație și 71 de acte de inovație implementate.

Totodată, în ultimul an, au fost depuse 84 de lucrări pentru participare la opt expoziții și saloane internaționale și naționale de cercetare, inovare și transfer tehnologic, iar pentru concursurile *Cel mai bun raționalizator al anului* și *Cel mai bun tânăr raționalizator al anului* din Republica Moldova au fost depuse 13 dosare. În total, de la aceste saloane, în palmare-sul Universității au fost înscrise 117 mențiuni, inclusiv 44 de medalii de aur, 17 medalii de argint, 11 medalii de bronz, 21 de premii speciale și 24 de diplome de excelență.

În anul curent, cercetătorii și inovatorii universității noastre au participat la două expoziții internaționale, desfășurate în regim on-line: Expoziția Internațională a Inovării și Cercetării Științifice Studentești *Cadet Inova* (26-28 martie 2020, Sibiu, România), unde au fost depuse 11 lucrări și obținute trei mențiuni, și Expoziția Europeană de Inovare și Creativitate *Euroinvent-2020* (21-23 mai 2020, Iași, România), la care au fost aplicate 23 de lucrări, fiind apreciate cu 31 de mențiuni. ■

Școala de vară de gastroenterologie și hepatologie – Omagiu profesorului universitar Vlada-Tatiana Dumbravă

Cele mai noi descoperiri în materie de gastroenterologie și hepatologie au fost abordate de către specialiști, medici de profil din instituțiile medico-sanitare din țară și medici-rezidenți în cadrul tradiționalei Școli de vară. Evenimentul a fost organizat de Disciplina de gastroenterologie, Departamentul Medicină Internă și Laboratorul de gastroenterologie ale Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în colaborare cu Asociația pentru Studiul Ficatului din Republica Moldova, în format on-line.

Ediția curentă a fost dedicată profesorului universitar Vlada-Tatiana Dumbravă, dr. hab. șt. med., *Om emerit* al Republicii Moldova, care, în acest an, a împlinit onorabila vârstă de 80 de ani. Cu acest prilej, rectorul Emil Ceban a avut o alocuțiune on-line în deschiderea evenimentului, pentru a exprima înaltă apreciere și recunoștință distinsei doamne profesor. „Ați parcurs drumul cercetării și al perfecțiunii, atingând contururile unui reputat gastroenterolog, neobosit savant și consacrat pedagog. Vă suntem recunoscători pentru faptul că ați pus bazele gastroenterologiei și hepatologiei terapeutice naționale, ați elaborat standarde de diagnostic și de tratament, protocoale clinice naționale în domeniu. Un rol important l-ați avut și la dezvoltarea procesului de studii la USMF „Nicolae Testemițanu”, conducând, timp de 29 de ani, Catedra de boli interne nr. 4 (actuala Disciplina de gastroenterologie), fapt pentru care vă exprimăm gratitudinea noastră”, a subliniat rectorul.

Profesorul universitar Vlada-Tatiana Dumbravă nu a fost prezentă la acest eveniment din motive de sănătate, însă fiica ei, profesorul universitar Iulianna Lupașco, vizibil emoționată, a transmis, în numele omagiei, mulțumiri și recunoștință pentru aprecierile rectoratului și ale discipolilor Domniei Sale.

Conferențiarul universitar Eugen Tcaciuc, șeful Disciplinei de gastroenterologie, a înmănat cadoul marca USMF „Nicolae Testemițanu”, menționând că și-ar dori ca și alte ediții ulterioare ale acestui eveniment științific să fie dedicate mentorului Vlada-Tatiana Dumbravă - fondatorul Școlii de gastroenterologie și hepatologie din Republica Moldova.

Cea de-a IV-a ediție a Școlii de vară s-a desfășurat în zilele de 1 și 2 iulie curent. ■

Mediciniștii – primii voluntari în lupta cu noul tip de coronavirus

La scurt timp după ce a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova, studenții Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” s-au antrenat în activități de voluntariat în lupta cu noul tip de coronavirus. Activitatea de voluntariat a fost coordonată de Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină din Moldova (ASRM),

care a lansat acest îndemn în mod deschis și transparent pe pagina de Facebook a organizației. Sute de voluntari s-au înscris, fiind gata să ofere suport cadrelor medicale acolo unde este necesitate stringentă. Voluntarii au acționat la solicitările Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și ale Agenției Naționale pentru Sănătate Publică (ANSP).

Un grup de studenți a oferit suport personalului medical de la Spitalul Clinic Municipal de Boli Contagioase de Copii din Chișinău din anii IV-VI au activat în calitate de asistenți medicali, din anii I-III - ca infirmieri.

Timp de patru zile, 50 de studenți-voluntari ai USMF „Nicolae Testemițanu” au asamblat 3350 de viziere (ecrane de protecție facială), care au fost repartizate personalului medical din instituțiile medico-sanitare publice din țară aflat în prima linie în lupta cu epidemia COVID-19. În același timp, alți 17 studenți-voluntari au fost de gardă 24/24, în calitate de operatori, la Linia Verde, instituită de ANSP.

În același timp, Universitatea a delegat medici-rezidenți de la specialitatea Medicină de laborator pentru a activa în laboratorul instituției respective. Iar câțiva studenți au activat ca operatori la Registratura Centrului COVID-19 Chișinău, după ce au fost instruiți și asigurați cu echipament de protecție corespunzător, fără a fi în contact cu eventuale suspecți cu noul tip de coronavirus.

Totodată, circa 200 de studenți din anul III de studii, de la specialitatea Medicină, au activat la Linia Verde în toate raioanele republicii, acordând suport medicilor de familie și medicilor-epidemiologilor în completarea fișelor epidemiologice ale pacienților. Semnificativ a fost și aportul studenților (peste 300) implicați

în activități de voluntariat și a celor angajați în calitate de asistenți medicali (650), precum și a 208 medici-rezidenți care se află în prima linie de luptă cu COVID-19.

În acest context, rectorul Emil Ceban a venit cu un mesaj de grație: „Le suntem profund recunoscători tuturor studenților care s-au înscris ca voluntari, prin integrarea în echipe mobile la necesitate, pentru a acorda ajutor personalului medical în lupta cu noul tip de coronavirus.

Sunteți un exemplu de responsabilitate socială demn de urmat de mulți tineri din Republica Moldova. Totodată, suntem mândri că am educat specialiști calificați și Vă mulțumim că dați dovadă de profesionalism, curaj și devotament în această perioadă complicată”.

În prezent, majoritatea voluntarilor au fost angajați oficial de către instituțiile în care au prestat serviciile lor benevol și pe responsabilitatea individuală a fiecăruia.

Ziua Mondială a Somnului marcată printr-un livestream

Studenții Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au marcat Ziua Mondială a Somnului printr-o masă rotundă livestream (transmișiune live). Activitatea a fost realizată în data de 13 martie, în comun cu echipa Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină (ASRM).

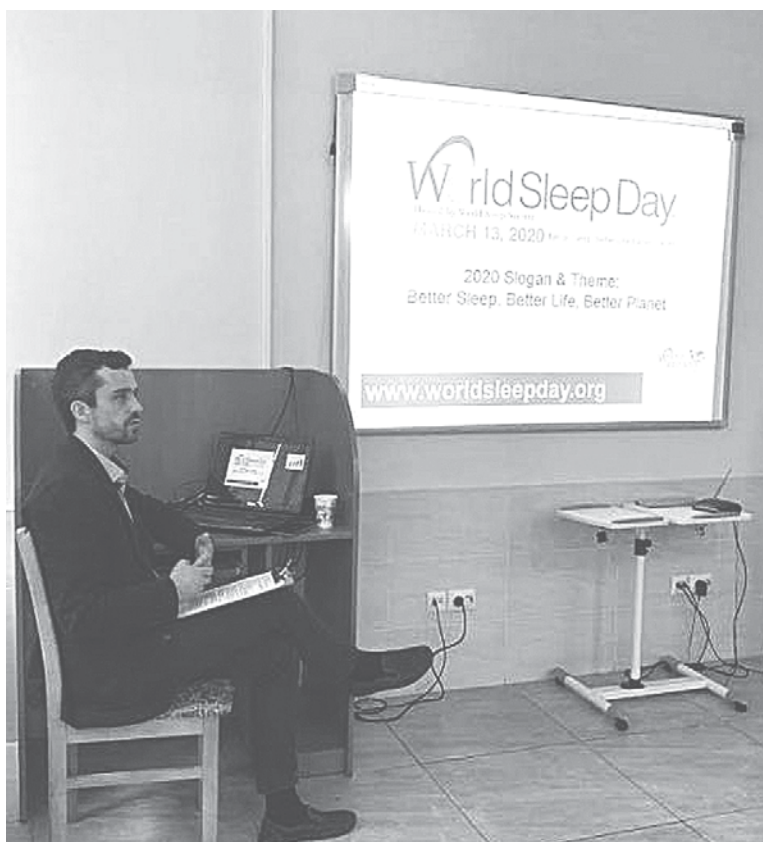
Cătălina Guțul, studentă în anul III, Facultatea de Medicină nr. 1, coordonatoare la Departamentul Știință și Studii al ASRM, a menționat că în cadrul evenimentului s-au discutat subiecte relevante și interesante legate de somn, iar studenții au avut posibilitatea să adreseze întrebări și să primească răspunsuri de la Adrian

Lupușor, asistent universitar la Catedra de biofizică și fiziologie a omului.

Potrivit lui Adrian Lupușor, scopul acțiunii este de a sensibiliza populația referitor la importanța somnului pentru toate aspectele vieții: „Un somn odihnitor depinde de trei factori: durata somnului, calitatea acestuia și consecvența, adică un regim prestabilit pentru ora de culcare și cea de trezire”. Un studiu efectuat printre studenții de la Universitate, timp de jumătate de an, denotă faptul că tinerii din anii I-II dorm doar 4-5 ore. Din această cauză nu au un somn odihnitor. S-a stabilit, totuși, că e nevoie cel puțin de o lună înainte de examen să mențină un regim strict de 7-8 ore de somn pentru a fi plin de energie și productiv și a avea garanția reușitei la examen. În același timp, un om care nu are un somn odihnitor devine irascibil, își controlează greu emoțiile și își pierde capacitatea de concentrare și de memorizare”.

Asistentul universitar a abordat și alte subiecte ce țin de: influența televizoarelor și a telefoanelor asupra somnului, cum este afectată fertilitatea, condițiile care induc un somn odihnitor ș.a.

Ziua Somnului a fost marcată în lume pentru a 13-a oară, în acest an având sloganul „Un somn mai bun, o viață mai bună, o planetă mai bună”, în contextul în care Societatea Mondială a Somnului a emis un apel global la acțiune cu privire la importanța somnului sănătos. Acesta subliniază rolul important al somnului ca pilon al sănătății, asigurând o mai bună luare a deciziilor și o înțelegere cognitivă chiar și în probleme majore pentru planeta noastră.

Studentul Cristian Vizir – cel mai apreciat asistent medical 2020

Cristian Vizir, student în anul III la Facultatea de Medicină nr. 1 a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, care activează ca asistent medical în Secția de reanimare generală la Institutul de Medicină Urgentă din Chișinău, a fost desemnat, prin votul pacienților, drept Cel mai apreciat asistent medical 2020 într-un spital republican.

Medicinistul, de rând cu alți trei asistenți medicali din țară, au fost nominalizați în cadrul unei campanii

și dintr-un centru al medicilor de familie.

În total, pe parcursul campaniei au fost înregistrate 1360 de voturi, pacienții nominalizând 229 de asistenți medicali din peste 30 de instituții medicale, iar patru dintre aceștia au acumulat cele mai multe voturi din partea pacienților, învingător fiind asistentul medical Cristian Vizir - 153 la număr. Acțiunea a avut drept scop accentuarea rolului asistenților medicali în acordarea

cu același nume, organizată de Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (PAS) pe platforma Spitale.md. Rezultatele au fost anunțate de Ziua Internațională a Asistenților Medicali, marcată anual în data de 12 mai.

Campania a derulat între 18 aprilie-10 mai, perioadă în care pacienții au fost îndemnați să voteze asistentul medical preferat dintr-un spital de nivel raional, municipal, republican

îngrijirilor medicale pacienților, precum și în asigurarea universală cu servicii de sănătate pentru întreaga populație.

Campania „Cel mai apreciat asistent medical 2020” s-a desfășurat, pentru al doilea an consecutiv, în cadrul proiectului „Monitorul Sănătății pentru o bună guvernare în RM”, implementat de PAS cu suportul financiar al Fundației Soros-Moldova.

Proiecte susținute de Agenția Universitară a Francofoniei

„Pedagogia activă în predarea disciplinelor medicale și a francezei de specialitate” este unul dintre proiectele Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” ce a fost selectat pentru finanțare de către Agenția Universitară a Francofoniei în Europa Centrală și de Est (AUF), în cadrul apelului „Ateliere de Inovare pedagogică prin TIC” 2020, lansat în perioada ianuarie-martie a.c.

Asistentul universitar Ala David, responsabilă de la Centrul de Reușită Universitară (CRU) din cadrul USMF „Nicolae Testemițanu”, a menționat că proiectul a fost propus de către Disciplina de limbi moderne în parteneriat cu CRU și prevede organizarea unui atelier de formare în pedagogie cu participarea profesorilor francofoni. Obiectivele acestei activități sunt de a oferi profesorilor francofoni ai instituției noastre tehnicile necesare de utilizare și adaptare a metodelor și a principiilor pedagogiei active în conceperea și realizarea cursurilor centrate pe student.

Menționăm că proiectul USMF „Nicolae Testemițanu” *La pédagogie active dans l'enseignement des spécialités médicales et de langue française de spécialité* a fost preselectat împreună cu alte 10 ateliere ale universităților francofone din Albania, Armenia, Georgia, România și Moldova.

Cooperare interdisciplinară și interinstituțională în domeniul sănătății umane în contextul schimbării cliimei este un alt proiect al Universității noastre selectat de AUF pentru finanțare. Proiectul a devenit unul dintre câștigătorii apelului „Schimbările climatice – o posibilă convergență între interesul uman și

conservarea planetei?”, lansat în luna ianuarie 2020, care răspunde celui de-al 13-lea Obiectiv de Dezvoltare Durabilă al Națiunilor Unite.

Proiectul universității noastre a fost elaborat de Catedra de igienă generală și va fi implementat până la sfârșitul lunii decembrie curent.

Cătălina Croitoru, coordonator de proiect, conferențiar universitar la Catedra de igienă generală, a declarat că obiectivul general al proiectului este consolidarea contribuției instituțiilor membre AUF la dezvoltarea economică, socială și de mediu pe segmentele cercetare, formare și sensibilizare. Beneficiari ai proiectului vor fi studenții, medicii-rezidenți și medicii de familie, vorbitori de limba franceză și română.

„În cadrul proiectului ne-am propus să elaborăm materiale didactice

despre starea de sănătate a oamenilor în contextul încălzirii globale, planuri de studii (interdisciplinare, interinstituționale) și programe de educație continuă la distanță”, a accentuat coordonatorul.

Totodată, subiectul încălzirii globale va fi abordat în cadrul unui seminar, ce va fi organizat cu prezență fizică sau on-line, în funcție de evoluția situației epidemiologice declanșată de COVID-19. De asemenea, o altă componentă a proiectului ține de achiziționarea de echipamente necesare procesului de studii.

În total, la concurs au fost înaintate 18 propuneri de proiecte din șapte țări din regiune. Printre finaliști se numără opt instituții de învățământ superior din cinci țări.

Managementul spitalelor în lupta împotriva COVID-19: experiența Chinei

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, în comun cu Academia de Științe a Moldovei (AȘM), precum și toate structurile științifice din Republica Moldova sunt deschise pentru continuarea colaborării multilaterale cu Republica Chineză în contextul problemelor ce vizează pandemia cu coronavirusul de tip nou. Afirmatia aparține rectorului USMF „Nicolae Testemițanu” Emil Ceban, și a fost făcută în cadrul videoconferinței moldo-chineze cu genericul Lupta împotriva COVID-19 din punct de vedere al managementului spitalelor.

Evenimentul a fost organizat în data de 28 mai la AȘM, cu suportul USMF „Nicolae Testemițanu” și a Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, în parteneriat cu Asociația China Ningbo pentru Schimb Internațional de Cadre, Spitalul Hwa Mei, Universitatea Academiei Chineze de Științe și Inițiativa Ningbo a Talenteilor din Europa Centrală și de Est.

Rectorul Emil Ceban a menționat că „această pandemie ne-a marcat pe toți, iar Universitatea cu tot efectivul său, în această perioadă complicată oferă suport sistemului național de sănătate. Sistemul medical din țară

nu a fost pregătit pentru acest scenariu, de aceea multe lucruri am fost nevoiți să le învățăm din mers”.

În opinia rectorului, în situația în care infectarea medicilor din „prima linie” în lupta cu COVID-19 constituie, în momentul de față, punctul slab, organizarea acestei videoconferințe este foarte utilă în vederea preluării experienței medicilor, în parte, și a statului chinez, în controlul epidemiei, în ansamblu.

Profesorii Ye Honghua și Hu Supei au împărtășit din experiența proprie în lupta împotriva COVID-19, subliniind importanța protejării cadrelor medicale. Un rol aparte în șirul de acțiuni prioritare întreprinse a fost monitorizarea continuă și intervenția la etapele incipiente. Experții chinezi au abordat mai multe subiecte referitoare la primirea pacienților și tratamentul propriu-zis, evidențiind circuitele speciale, în scopul evitării contactelor, izolarea zonelor unde intră pacienții, sunt consultați, și, ulterior, repartizați. Experții au subliniat că, la fel, este obligatorie monitorizarea pacienților și după externare.

Videoconferința a întrunit 45 de experți din Republica Moldova și 13 experți din China. La eveniment a participat conducerea AȘM, precum și membri ai comisiei de experți sus-numite – acad. Stanislav Groppa, m.c. Viorel Prisăcari și profesorul Constantin Spănu.

Ziua Mondială a Sănătății Digestive

Disciplina de gastroenterologie din cadrul Departamentului de Medicină Internă al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în parteneriat cu Asociația pentru Studiul Ficatului din Republica Moldova au marcat Ziua Mondială a Sănătății Digestive printr-o conferință științifică on-line. Microbiomul intestinal a fost tema abordată de participanți la sugestia Organizației Mondiale de Gastroenterologie (OMG) pentru ediția din acest an.

digestive particulare, pentru a crește gradul de conștientizare generală a populației cu privire la prevalența, diagnosticul și tratamentul bolii respective”, a explicat președintele Asociației.

În cadrul conferinței, invitații au abordat mai multe subiecte stringente din domeniul gastroenterologiei, printre care și manifestările digestive ale noului tip de coronavirus, impactul acestei infecții asupra bolilor digestive existente, dar și ciroza hepatică - maladie severă și cu pronostic

La deschiderea evenimentului, profesorul Eugen Tcaciuc, șeful Disciplinei de gastroenterologie, a menționat că subiectul este extrem de important pentru specialiștii din domeniu și încă neelucidat complet. „Anual, Organizația Mondială de Gastroenterologie se focalizează asupra unei boli sau a unei tulburări

nefavorabil asupra vieții bolnavilor, problemă medico-socială deosebit de actuală și pentru țara noastră.

Ziua Mondială a Sănătății Digestive este marcată anual în data de 29 mai, cu scopul sensibilizării populației privind prevenirea și tratamentul afecțiunilor digestive comune.

STOP manipulării copiilor și tinerilor de către industria tutunului – genericul Zilei Mondiale fără Tutun

Organizația Mondială a Sănătății (OMS) lansează un apel pentru elevi cu vârste cuprinse între 13 și 17 ani, în vederea atenționării asupra tacticilor utilizate de industria tutunului pentru a-i face dependenți de produsele ce conțin nicotină. Apelul a fost adresat în contextul marcării, în data de 31 mai, a Zilei Mondiale fără Tutun, ce a fost focalizată, în acest an, pe protecția copiilor și a tinerilor de influența nefastă din partea industriei tutunului.

Atenționarea a fost ca tinerii să fie conștienți de modul în care companiile din industria tutunului încearcă să-i manipuleze pentru a utiliza produse mortale, prin tactici ascunse și indirecte, precum: organizarea unor concerte, atragerea lor să cumpere țigări electronice cu arome de gumă și de acadele, deplasarea comerțanților de e-țigărele în școli și plasarea publicității de produse ce conțin nicotină în spectacolele populare de streaming pentru tineri.

În apelul OMS se subliniază că „și în condițiile unei pandemii globale, industria tutunului persistă prin impunerea produselor ce limitează capacitatea oamenilor de a lupta împotriva coronavirusului și de a se recupera după boală. Industria respectivă a oferit măști gratuite și livrare „la ușă” în timpul carantinei și a făcut lobby pentru ca produsele lor să fie calificate drept „esențiale”, se mai spune în apel.

„Fumatul sufocă plămânii și alte organe și, astfel, le lipsesc de oxigenul de care au nevoie pentru a se dezvolta și a funcționa normal. Educarea tineretului este vitală, deoarece, potrivit datelor statistice, aproape nouă din zece fumători au început să folosească țigările înainte de vârsta de 18 ani”, a menționat Ruediger Krech, director pentru promovarea sănătății la OMS.

În context, OMS solicită instituțiilor de stat și celor private să contribuie la stoparea tacticilor de comercializare a tutunului și a produselor conexe, prin care sunt atrași copiii și tinerii.

Industria tutunului investește, în fiecare an, peste nouă miliarde de dolari americani pentru a-și face publicitate produselor. Peste 40 de milioane de tineri din lume, cu vârsta cuprinsă între 13-15 ani, au început deja să consume tutun. Anual, din cauza fumatului, la nivel global mor opt milioane de persoane.

Adresa redacției:
bd. Ștefan cel Mare, 165,
mun. Chișinău,
MD 2004

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Silvia CIUBREI Inga MUSTEAȚĂ
Natalia ȚIBUH Aurelia PAHOMEA Diana BALTAG

Redactor: Galina ȚURCAN

Fotografii: Departamentul Comunicare și Relații Publice

Telefoane de contact:

022 205 235, 022 205 355,
022 237 653

E-mail: relatiipublice@usmf.md

Materialele publicate reflectă
opinia autorilor, care
nu întotdeauna coincide
cu cea a redacției.

Tipografia
Editurii UNIVERSUL
Tipar offset, com. 895
Tiraj 1000 ex.